

ГЛАС

ЛИСТ РЕПУБЛИЧКОГ
ФОНДА ЗА ПЕНЗИЈСКО
И ИНВАЛИДСКО
ОСИГУРАЊЕ

ОСИГУРАНИКА

ТЕМА БРОЈА: Више од двеста хиљада пољопривредних пензионера добиће ових дана заостала дуговања – у просеку по тридесет хиљада динара

**ГОВОРНИ АУТОМАТ
0-24h: 0700/017-017
по цени локалног
позива
или: 011/30-60-680**

СТИЖЕ ПОСЛЕДЊА РАТА ДУГА

ИЗДАВАЧ: Републички
фонд за пензијско
и инвалидско осигурање

СТИЖЕ ПОСЛЕДЊА РАТА ДУГА

ДИРЕКТОР:

Драгана Калиновић

ГЛАВНИ И ОДГОВОРНИ УРЕДНИК:

Милена Јовановић

РЕДАКЦИЈА:

Булевар уметности бр 10,
11070 Београд,
e-mail: glasosiguranika@pio.rs

СЕКРЕТАРИЈАТ:

011/2017-437
факс: 2017-437

РЕДАКЦИЈА ЗА ВОЈВОДИНУ:

Житни трг бр. 3,
21000 Нови Сад
021/487-7754,
021/487-7789,
факс: 021/6624-359,
e-mail:
miroslav.mekterovic@piovoj.rs

ШТАМПА:

Штампарија Балкан, Инђија

ОГЛАШАВАЊЕ:

011/2017-437

Рукописи и фотографије
се не враћају.

Електронско издање:

www.pio.rs/glasosiguranika

Реч уредника

Генералне оцене када је реч о неком народу начелно треба избегавати јер су најчешће претенциозне, површне и неправедне. Па, ипак, и научници се слажу да постоји оно што зовемо менталитет, односно особине које су „колективније“, присутније у некој средини од других. И ми на овим просторима имамо низ таквих заједничких одлика а једна од „одличнијих“ је да смо безмало сви стручњаци опште праксе. Разумемо се у све и о свему имамо компетентно мишљење – од фудбала до међународне политике. А кад је већ тако, нема разлога да се даље трудимо, да учимо, развијамо се, напредујемо. „Провалили“ смо светске тајне и завере, само имамо проблема да организујемо сопствени живот, сви знамо шта и како треба да се уради али нам нешто баш и не цвета. И то је наш усуд. То што не можемо да се правилно оријентишемо и одредимо своју меру и место, узрок је великих заблуда и несрећа, личних и колективних.

Србија јесте земља паметних људи, али и земља у којој се знање не цени довољно. По подацима од пре неколико месеци, ово је истовремено земља у којој милион и триста хиљада људи

нема завршену основну школу, а чак 50 одсто одраслих не уме самостално да попуни формулар или напише молбу, односно није у стању да се користи азбуком од 30 слова на начин који је примерен савременом животу. А са свега 6,5 одсто факултетски образованих грађана на дну смо лествице у Европи, али и у региону. Чак ни наши ученици, осим оних најталентованијих, не могу да се носе са својим вршњацима у свету.

Наш народ је прошао кроз много мука претходних деценија и разумљиво је што жели да му буде боље, али треба радити на томе. Никакав циљ се не може постићи ако се човек не труди. Мање спавања, мање серија, мање излазака, а више рада на себи и учења. Онда нам неће бити крив колега који има већу плату јер зна да уради посао који ми не умемо. Очекујемо да се све око нас промени а само ми да останемо неизмењени. Ако хоћемо да се избавимо, треба да признамо себи да нешто не знамо, да учимо и – да се мењамо. Тада ћемо као народ више поштовати себе па ће нас више поштовати и други.

М. Јовановић

Само српски обичај

Срби се и у 21. веку „држе“ своје једине непрекинуте традиције, преносе је с колена на колена, са оца на сина. По обичајима се она ни данас много не разликује од пређашњих времена, а као вернике их издваја од других хришћана. Реч је о крсној слави која, како се тумачи, у свом корену чак нема ничег хришћанског јер датира из времена када смо били многобожачки народ. Будући да смо у сусрету с новом вером остали везани за дотадашње идоле којих смо се тешко одрицали, верује се да је свети Сава паганске богове заменио великим светитељима хришћанске цркве.

Слава се у свим домаћинствима припрема данас. У појединим крајевима гост се само једне године зове на празник, а сваке следеће и сам зна

да треба да дође. Већином, ипак, домаћини обавештавају своје пријатеље и родбину сваке године. И сада су на славској трпези обавезни свећа, колач и жито. Свећа гори цео дан славе, а колач и жито се на тај празник носе у цркву на освештавање. У неке куће, пак, долази свештеник да освешта жито и пресеке славски колач. Обичај је да када он изреже колач и прелије га вином, сви укућани учествују у окретању славског колача. Како који гост прелази кућни праг, тако се послужује славским житом. На послужавнику га приноси домаћица, ћерка или унука.

Уколико слава пада током поста, или у среду и петак, као што је Свети Никола увек током Божићног поста, тај дан се обавезно не једе ништа мрсно,

без обзира на то да ли породица пости. Сам избор хране зависи од домаћице, али готово у свим кућама се служе ситни колачи, који су зато и добили назив славски.

Данас је крсна слава прерасла и у скоро једину могућност да се пријатељи и родбина макар једном годишње виде и, уз славску гозбу, друже, те је тако овај јединствен верски празник, поред духовног, попримио и неки други карактер који су условила нова времена.

Ј. Оцић

ПЕНЗИОНИСАЊЕ У 2012. ГОДИНИ – СТАРОСНА ПЕНЗИЈА

Шта се и за кога мења

Мушкарци који до краја ове године испуне неки од услова за пензионисање, захтеве треба да предају до последњег децембарског дана; за жене промене почињу од 2013. године

Првог дана ове године на снагу је ступио измењен и допуњен Закон о пензијском и инвалидском осигурању којим се услови за одлазак у пензију поштравају, али не одједном, већ sukcesивно из године у годину.

Када је реч о старосној пензији према годинама живота, мушкарци на њу стичу право са навршених 65 година и најмање 15 година стажа, а жене са 60 година старости и најмање 15 година стажа. Међутим, мушкарци који имају пун радни стаж, значи 40 одрађених година, од јануара 2012. у пензију ће одлазити старији за четири месеца – значи, уз четири деценије радног стажа мораће да имају најмање 53 године и осам месеци живота. То се пре свега односи на оне са бенефицираним радним стажом, нарочито на особе које су радиле на пословима где се стаж увећавао по шест месеци за годину ефективног рада. Са сваком следећом календарском годином граница за одлазак у пензију за мушкарце ће се померати најпре за по четири месеца (до 2019. год.), а затим по шест, све до 2023. године када ће, уколико имају пуних 40 година радног стажа, старосна граница за одлазак у пензију бити 58 година живота. Зато они који ове године имају 53 године и четири месеца живота и стаж од четири деценије не треба да чекају, већ да најкасније до последњег дана децембра предају захтев за одлазак у пензију јер ће до године морати да чекају да напуне 53 године и осам месеци живота.

Жене које у 2012. пуне 60 година живота за одлазак у пензију треба да имају најмање 15 година стажа, док оне које имају пун стаж, значи 35 одрађених година, морају да имају најмање 53 године живота. Од 2013, међутим, за припаднице „слабијег” пола поштравају се сви услови: потребан радни стаж повећаваће се сваке године за по четири месеца, док 2021. не достигне 38 година стажа за пензионисање (уместо садашњих 35). Подизаће се и старосна граница, па ће жене које имају пун радни стаж 2023. године морати да имају и најмање 58 година живота (уместо 53 колико је сада доња граница). Значи, још следеће, 2012. године женама ће за пензионисање бити

УСЛОВИ ЗА СТАРОСНУ ПЕНЗИЈУ						
	Осигураник – МУШКАРАЦ			Осигураник – ЖЕНА		
	Година одласка у пензију	Услови		Година одласка у пензију	Услови	
		Године живота	Потребан стаж осигурања		Године живота	Најмањи стаж осигурања
тачка 1	2011.	65	15	2011.	60	15
тачка 2	2011.	53г 4м	40	2011.	53г	35г
	2012.	53г 8м	40	2012.	53г	35г
	2013.	54г	40	2013.	53г 4м	35г 4м
	2014.	54г 4м	40	2014.	53г 8м	35г 8м
	2015.	54г 8м	40	2015.	54г	36г
	2016.	55г	40	2016.	54г 6м	36г 4м
	2017.	55г 4м	40	2017.	55г	36г 8м
	2018.	55г 8м	40	2018.	55г 6м	37г
	2019.	56г	40	2019.	56г	37г 4м
	2020.	56г 6м	40	2020.	56г 6м	37г 8м
	2021.	57г	40	2021.	57г	38г
	2022.	57г 6м	40	2022.	57г 6м	38г
тачка 3	45 година стажа осигурања					

потребне 53 године живота и 35 година радног стажа.

Мењају се услови и за полицијске службенике, припаднике БИА, ВБА и ВОА, запослене у Министарству спољних послова, у Управи за извршење кривичних санкција, пореској полицији, професионалним војним лицима.

Сви они ће 1. јануара 2012. у пензију моћи да иду најраније са 53 године и четири месеца живота и 20 година и осам месеци стажа. Услов је да су најмање 10 година и осам месеци ефективно провели на радним местима где се стаж рачуна са увећаним трајањем.

Старосна граница и даље ће моћи да се снижава највише до 50. године живота за све оне осигуранике који раде на пословима на којима је степен увећања 12/18, значи за оне који за одрађену годину имају годину и по стажа, као што су рударци, на пример.

Граница за одлазак у пензију ће се подизати постепено све до 2023. године, после чега, према важећим прописима, више не би требало да буде нових услова за пензионисање.

У Фонду ПИО се просечно годишње уради око 100.000 нових решења за остваривање права из пензијског и инвалидског осигурања. Поновимо још једном, да би мушкарци остварили пензију по овогодишњим прописима, уколико испуњавају неки од услова, морају да предају захтев најкасније до 31. децембра. У противном, ако закасне, већ од 1. јануара мораће да сачекају четири месеца, док напуне 53 године и осам месеци живота.

Подсетимо још једном, приликом доношења решења о пензионисању признаје се само стаж за који су плаћени доприноси. Захтев за пензију се предаје по престанку осигурања, али може и два месеца раније (уз пружање доказа да ће радни однос престати), након чега је законски рок за доношење решења два месеца.

Уколико неко испуњава минимум услова за пензију, а нису му уплаћени доприноси за укупан стаж, добиће привремено решење, док ће коначан обрачун пензије добити када се плате сви доприноси. Уколико послодавац, из било ког разлога, није у прилици да плати заостале доприносе, онај ко је поднео захтев за пензију може то да учини сам. Осигураннику самосталних делатности који није платио све доприносе, пензија се умањује за трећину док не измири дуговања. Исто важи и за пољопривреднике и оне који сами плаћају доприносе (по члану 15).

Уколико се оствари право на две или више пензија, може се користити само једна, и то по сопственом избору.

Онај ко је отишао у старосну пензију, може после прекида осигурања поново да се запосли или да обавља самосталну делатност и прима пензију, изузев када се запосли у иностранству (укључујући и бивше југословенске републике), уколико међународним уговором није другачије одређено. Ако се старосни пензионер поново запосли или обавља самосталну делатност дуже од годину дана, има право на нови обрачун пензије.

В. Анастасијевић

УПРАВНИ ОДБОР ФОНДА ЗА ПЕНЗИЈСКО И ИНВАЛИДСКО ОСИГУРАЊЕ

Две повишице пензија следеће године

Укупни приходи и примања Фонда за наредну годину планирани су у износу од 567,64 милијарде динара и већи су за 13,01 одсто у односу на ребаланс плана за 2011.

Чланови Управног одбора Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање усвојили су на последњој седници предлог финансијског плана за 2012. годину и пројекције за 2013. и 2014. годину у складу са смерницама о фискалној стратегији.

Укупни приходи и примања Фонда за наредну годину планирани су у износу од 567,64 милијарде динара и већи су за 13,01 одсто у односу на ребаланс плана за ову годину, рекао је у уводном излагању Иван Мимић, директор Сектора за финансијске послове РФ ПИО.

– Треба напоменути да је оволико увећање планираних средстава за 2012. резултат припајања фонда војних осигураника од 1. јануара следеће године.

За финансирање пензија војних осигураника предвиђено је 29,80 милијарди динара и због тога су укупни приходи РФ ПИО увећани за око пет одсто, док су, ако не рачунамо средства за војне пензије, укупни приходи Фонда за 2012. годину већи за 7,08 процената. За следећу годину планирана су два повећања пензија у складу са важећим законским прописима, и то 1. априла, када ће примања корисника бити повећана за четири одсто, и 1. октобра, када ће им чек бити „тежи“ за 0,9 одсто – објаснио је Иван Мимић.

Финансијски план доноси се на основу макроекономских параметара и смерница Министарства финансија, према којима ће пројектована инфлација у наредној години бити 4,1 одсто, а реални раст бруто друштвеног производа 1,5 одсто. Да подсетимо, првоаприлско усклађивање пензија израчунато је на основу збира процента раста, односно пада потрошачких цена у земљи у претходних шест месеци и процента који представља половину реалне стопе раста бруто друштвеног производа у

претходној календарској години (ако је тај раст позитиван). Од 1. октобра следеће године, међутим, пензије ће се усклађивати са кретањем потрошачких цена у Србији у претходних шест месеци.

– У укупним приходима Фонда за наредну годину социјални доприноси, као изворни приходи, планирани су у износу од 275,60 милијарди, што је 48,55 одсто планираних средстава. У приходе су урачунати доприноси војних осигураника од 4,8 милијарди динара. Војни осигуранци ће после припајања фондова бити укључени у категорију осигураника запослених. Остатак планираних прихода за наредну годину, 281,40 милијарди динара, биће обезбеђен из буџета, чиме се проценат учешћа буџетских средстава у приходима пење на 49,57 процената – нагласио је директор Мимић.

Чланови Управног одбора РФ ПИО су за директора Покрајинског фонда за пензијско и инвалидско осигурање именовали Славка Имрића, дипломираног економисту, који је овај посао обављао и у претходном четворогодишњем мандату.

В. Анастасијевић

ПОСЛЕДЊА РАТА ЈАВНОГ ДУГА ПОЉОПРИВРЕДНИМ ПЕНЗИОНЕРИМА

Исплата старог дуговања

Последња рата дуга пољопривредним пензионерима биће исплаћена од 16. децембра. У просеку, сваки пензионер ће добити око 30.000 динара, а том исплатом држава ће у потпуности измирити обавезе настале због неисплаћивања пензија током деведесетих година.

На ову рату дуга пољопривредници су најдуже чекали. Отплата је почела пре пет година, а последњу исплату добили су 2008. године. Због камате од 8,5 одсто годишње, ова рата ће бити знатно већа.

Пензионере је обрадовало и то што им исплата стиже пре нове године, а пошто је

реч о суми која је три пута већа од њихових просечних пензија, потрудиће се да нешто од тог новца претекне и за идућу годину.

За ову исплату из државне касе издвојено је 7,5 милијарди динара, а више од трећине те суме је камата.

Средства за последњу рату дуга су била предвиђена још раније у посебном одељку буџета, није било потребе ни за каквим ребалансом, јер није вршена никаква промена у неким другим финансијским позицијама у буџету.

Да подсетимо, прва рата (просечно по око 21.000 динара) исплаћена је раније,

21. новембра 2006. године, а пре рока, 15. јануара 2007. године, стигла је и последња по реду, четврта рата. Пензионисани пољопривредници су 17. јануара 2008. године, практично, примили другу рату дуга која је, са припадајућом каматом од 17,61 одсто, просечно износила око 24.500 динара. За исплату је из буџета тада обезбеђено 4,8 милијарди динара.

После три овогодишње повишице, просечна пољопривредна пензија износи 9.800 динара, а тек сваки десети пољопривредник редовно уплаћује доприносе за будућу пензију.

В. А.

Запослено више од девет хиљада

Маја 2009. године на снагу је ступио Закон о рехабилитацији и запошљавању особа са инвалидитетом (ОСИ), а годину дана касније и обавеза послодавца о запошљавању ових лица. До тада је чак 70 одсто њих финансијску подршку остваривало преко пензијског и инвалидског осигурања и туђе помоћи и неге, а само 30 одсто било је у радном односу. Иако није постојала обавеза евидентирања података, процењује се да је само 21.000 особа са инвалидитетом тада била запослена, а чак 160.000 је било у радном узрасту и поседовало способност за рад.

Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање и Национална служба за запошљавање су, јула 2010, почели вештачење о процени радне способности ОСИ. До сада је

укупно донето 10.117 решења о процени радне способности, а од тога 6.071 у овој години. Вештачење се спроводи према захтеву за процену радне способности у циљу остваривања права из Закона о запошљавању

ових лица. То, међутим, значи да на основу ових налаза, оцена и мишљења лекара вештака није могуће остварити ни једно од права из Закона о ПИО.

У Националној служби за запошљавање кажу да је од почетка примене Закона до октобра ове године посао успело да пронађе 9.056 ОСИ. Руководилац Центра за професионалну рехабилитацију и запошљавање особа са инвалидитетом у НСЗ, Вања Златковић, наводи да су отворена и три центра за професионалну рехабилитацију и запошљавање ОСИ, и то у Београду, Крагујевцу и Новом Саду. Она каже и да је од 1. јануара до 6. децембра

Поступак процене радне способности

Захтев за процену радне способности и могућности запослења уз потребну медицинску и другу документацију подноси се Националној служби за запошљавање.

Комисија – орган вештачења Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање, састављена је од лекара вештака РФ ПИО, специјалисте медицине рада, као и психолога и стручног радника НСЗ. На основу налаза, мишљења и оцене комисије која је вршила оцену радне способности, Национална служба за запошљавање доноси решење о процењеној радној способности и могућности запослења, односно одржања запослења.

ове године одржано 26 специјализованих сајмова запошљавања особа са инвалидитетом и 14 мешовитих сајмова на којима су учествовали послодавци који су исказали потребу за особама са инвалидитетом, а њих 269 су посредством сајмова и запослили ова лица. Путем сајмова је у готово једногодишњем периоду понуђено 814 слободних радних места, а за шест месеци попуњено је 593.

Јелена Оцић

Увоз аутомобила за ОСИ

Особе са 70 одсто инвалидитета имају право на ослобађање од царине, а инвалиди са 100 одсто оштећења ослобођени су и царине и ПДВ. Молба за повраћај пореза подноси се Министарству рада и социјалне политике на образцу који се може преузети са сајта Министарства. Лица са 100 одсто телесног оштећења по једном основу, осим захтева за повраћај, прилажу и примерак потврде да је ПДВ плаћен, затим јединствену царинску декларацију оверену од надлежне царинарнице, фотокопију личне карте и постојећу медицинску документацију.

ФИЛИЈАЛА РФ ПИО У ЗАЈЕЧАРУ

Нова директорка

У Филијали Републичког фонда ПИО у Зајечару од првог децембра ове године директорка је мр Оливера Ранђеловић. Рођена је у Зајечару, школовала се у родном граду, дипломирала на Факултету политичких наука у Београду, магистрала на Факултету за менаџмент у Зајечару и стекла звање магистра економских наука. Тренутно је на докторским студијама.

Прво радно искуство стекла је у Центру за социјални рад, у Зајечару, где је обављала послове социјалног радника пуних девет година радећи по територијалном принципу, а касније по проблематици, као координатор тима. У том периоду је положила испит за рад у државним органима.

Друго запослење Оливере Ранђеловић било је у Економско-трговинској школи у Зајечару, где је провела једанаест година

на пословима стручног сарадника и координатора тима за школско развојно планирања. Била је и сарадник директора у организационој култури школе. Положила је стручни испит за рад у школи. Објавила је једну монографију и један стручни рад.

Током двадесетогодишњег рада у овим установама активно се стручно усавршавала, похађала је двадесетак едукација из области социјалне заштите, образовања и невладиног сектора.

Г. О.

НАЦИОНАЛНЕ ПЕНЗИЈЕ

За врхунски допринос

Додела „националних пензија“, ових дана доста спомињана у јавности, као и више пута до сада предмет је бројних расправа, критика и дискусија. При томе се често, а потпуно неоправдано, забравља да није реч о праву које је прописано Законом о пензијском и инвалидском осигурању, као и да поступак за његово остваривање није у надлежности Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање.

У циљу (још једног) покушаја појашњења и разграничења појединих института, било би корисно осврнути се уназад, на прописе из којих „национална пензија“ вуче корене.

Законом о пензијском и инвалидском осигурању из 1983. године било је прописано да се право на изузетне, односно националне пензије признаје лицима која имају нарочите заслуге на пољу револуционарне, политичке, научне, културне, привредне и друштвене делатности, а чији материјални положај није задовољавајући. Ова право се признавало независно од тога да ли су испуњени услови за старосну, инвалидску или породичну пензију, а о њему је одлучивала Скупштина Социјалистичке Републике Србије или орган који она одреди (Извршно веће). Закон се примењивао до 1. јуна 1992.

блици Србији, које су могли остварити под условом да су корисници пензије остварене код надлежног фонда за пензијско и инвалидско осигурање, да су се последњих 20 година радног века бавили уметничком делатношћу и да нису власници или сувласници привредног друштва, односно предузетници. Критеријуми за стицање и остваривање овог права били су: континуитет у обављању уметничке делатности, као основне и прете-

чланова коју је образовала Влада Републике Србије на предлог Министарства културе. У надлежности ове комисије било је утврђивање предлога корисника националних пензија из реда уметника које предложе уметничка удружења, установе културе, правна лица и појединци. На основу тог предлога Министарство културе предлагало је Влади акт, односно решење о додели националне пензије, која се исплаћује истакнутом уметнику у виду месечног новчаног давања, и то у висини разлике између припадајућег месечног износа пензије, остварене у складу са прописима о обавезном пензијском и инвалидском осигурању, и износа петоструке просечне нето зараде у Републици Србији за месец децембар претходне године (према подацима органа надлежног за послове статистике).

Неадекватан термин „национална пензија“ је, најзад, напуштен и замењен новим – „посебно признање“, актима које је Влада доносила 2007, 2008. и 2009. године, са истоветним називом – Уредба о додели посебних признања уметницима за врхунски допринос националној култури у Републици Србији. Донекле су кориговани тражени услови (задржан је услов – статус корисника пензије, а додат нови – држављанство Републике Србије), док су критеријуми за доделу ових признања били: врхунски уметнички допринос култури Републике Србије, најзначајније награде и признања и образложена оцена вредности уметничког доприноса коју даје одговарајуће уметничко удружење. И даље је деветочлана комисија, коју именује Влада, предлагала кориснике ових признања, док је Министарство културе предлагало Влади акт о њиховој додели. Када је у питању износ на име ових призна-

године, па од тог дана, практично, право на ову пензију не постоји у систему обавезног пензијског и инвалидског осигурања у нашој земљи.

Уредба Владе Републике Србије о додели националних пензија истакнутим уметницима из 2006. године је уређивала право на тзв. националну пензију истакнутим уметницима за посебан допринос култури у Репу-

блице, током последњих 20 година радног века; уметнички допринос култури Републике Србије и доступност уметничких остварења на ширем подручју Републике Србије; награде и признања (међународне, републичке, градске, стручне); стручне критике и прикази објављени у релевантним медијима. Испуњеност наведених услова, односно критеријума, утврђивала је комисија од девет

КУЛТУРИ

ња, наведеним уредбама он је био прописан као фиксни – 50.000 динара.

Данас је на снази Уредба о ближим условима и начину доделе признања за врхунски допринос националној култури, односно култури националних мањина коју је, на основу члана 14 Закона о култури, из 2009. године, донела Влада. Њеним одредбама је прописано да право на признање може стећи уметник, односно стручњак у култури – корисник пензије код Фонда ПИО који је држављанин Републике Србије и који је остварио врхунски допринос националној култури, односно култури националних мањина. Неопходно је и то да је у питању добитник најзначајнијих награда и признања (републичка награда за посебан допринос развоју културе, награда за животно дело, стручне награде са међународних или републичких фестивала, односно манифестација, стручне награде удружења, локалне награде и друштвена признања), као и да има образложену оцену вредности доприноса у области културе коју дају уметничка и струковна удружења, установе културе и образовне и научне институције. Круг делатности у којима се може стећи право на ово признање је широк – од „...истраживања, коришћења и заштите културног наслеђа, библиотечко-информационе делатности, књижевне делатности – укључујући стваралаштво, издаваштво, књижарство и преводилаштво, музике – стваралаштва, продукције и интерпретације, ликовне, примењене, визуелне уметности, архитектуре, сценског стваралаштва и интерпретације, укључујући драму, оперу, балет и плес...“ преко „...кинематографије и аудио-визуелног стваралаштва, уметничке фотографије, дигиталног стваралаштва...“ све до „...научноистражи-

вачке и едукативне делатности у култури и осталих музичких, говорних, артистичких и сценских извођења културних програма“.

Испуњеност услова за доделу признања цени комисија коју именује Министарство културе, која сада има седам чланова из реда угледних и афирмисаних уметника и стручњака у култури, од којих је један представник националних савета националних мањина. Поступак започиње тако што Ми-

нистарство културе расписује јавни позив, најкасније до 30. септембра за текућу годину, а у року од три месеца од расписивања комисија утврђује предлог за доделу признања уметнику, односно стручњаку кога предлажу уметничка и струковна удружења, установе културе, национални савети националних мањина и друга правна и физичка лица. При томе, комисија је дужна

да води рачуна о равномерној заступљености предложених кандидата из свих наведених области, односно делатности. Износ примања по овом основу је остао на истом, фиксном нивоу – 50.000 динара. У питању је, дакле, право (лично и непреносиво) на одређену врсту накнаде, у виду доживотног месечног примања.

Корисника ових признања тренутно у држави има око 360. Посао комисије свакако није лак, јер је опште познато да је број оних који конкуришу и до десет пута већи од броја додељених признања. Истина је и да међу добитницима признања има оних којима ће оно решити основне egzистенцијалне проблеме, али и оних који су, као на пример неки врхунски уметници, захваљујући послу којим се баве питање egzистенције одавно решили.

Имајући у виду све што је наведено, још једном треба подвући да, како институт националне пензије, тако ни институт признања за допринос култури, не представља право из пензијског и инвалидског осигурања и није предвиђен важећим Законом о пензијском и инвалидском осигурању. Не може се остварити код Фонда и није везан за обавезно осигурање, односно уплату доприноса за пензијско и инвалидско осигурање. Једини „веза“ са системом ПИО лежи у чињеници да је услов за доделу овог признања – статус корисника права на пензију остварен код Фонда, у складу са Законом о ПИО.

А када, ових дана, чујете полемике у медијима око тога да ли је ово признање отишло у праве руке или не, и због чега га није до-

био конкретан уметник, књижевник, глумац, научник...“ колико новца држава издваја за ову намену и како се прописани критеријуми тумаче и примењују, сетите се следећег:

1. о укусима не вреди расправљати и
2. са целом проблематиком Фонд ПИО нема апсолутно никакве везе.

Александра Банић,
саветник директора РФ ПИО

Крагујевац: помоћ незапосленим породиљама

Скупштина града Крагујевца усвојила је одлуку о увођењу месечне накнаде за незапослене породиље. Право на родитељски додатак у висини од двадесет хиљада динара, од 1. јануара 2012. године, моћи ће да остваре све незапослене мајке за прво, друго и треће дете, под условом да у тренутку подношења захтева имају пребивалиште на територији Крагујевца непрекидно три године.

По истом основу, то право моћи ће да остваре и мајке које су се породиле у овој години, до навршене прве године живота детета.

У овом тренутку, на евиденцији филијале Националне службе за запошљавање у Крагујевцу је више од 650 породиља, а процењује се да још око 200 жена из ове групе није евидентирано, али би ово право могле да остваре по основу осигурања преко другог лица.

Ова градска одлука представља социјалну и демографску меру која има за циљ да подстакне рађање и пружи подршку породици, пре свега женама, које на тржишту рада теже долазе до запослења.

Од Нове године право на бесплатну вожњу у градском превозу у Крагујевцу имаће три нове групе грађана – труднице, војни мирнодопски инвалиди и деца узраста до седам година.

Такође, право на повлашћену вожњу, независно од зоне, моћи ће да остваре и сви грађани старији од 65 година, а не као до сада када су се бесплатно возили само старији од седамдесет година.

Помоћ народној кухињи

У народној кухињи Црвеног крста Крагујевца дневно се припрема 600 obroka, а захваљујући донаторима ручак за чланове 276 социјално угрожених породица, којима је ово и једини оброк у току дана, сада је донекле обогаћен. Обезбеђен је додатни пакет са брашном, сојом, кифлом, јогуртом и јабуком.

Међутим, оно што забрињава јесте податак да су око педесет одсто корисника народне кухиње Црвеног крста Крагујевца деца млађа од осамнаест година.

Ове године топли оброк из народне кухиње тражило је још 112 грађана који не могу да обезбеде основне услове за живот. Међу њима су углавном бивши радници сада угашених фабрика, али сиромаштвом су погођена и старачка домаћинства на селу.

Средства за одводњавање, атарске путеве и водоснабдевање

Данијел Петровић, покрајински секретар за пољопривреду, водопривреду и шумарство, потписао је, 2. децембра, уговоре са представницима општина, градова и месних заједница са територије АП Војводине који су конкурисали за расподелу средстава за одводњавање пољопривредног земљишта и уређење атарских путева, као и за водоснабдевање. У Великој сали Скупштине Војводине најпре је потписан 241 уговор, у укупној вредности 545 милиона динара, за одводњавање пољопривредног земљишта и уређење атарских путева, а затим је 69 представника потписало и уговоре, у укупном износу од 283 милиона динара, за водоснабдевање и израду техничке документације за ову намену.

Том приликом, Данијел Петровић је рекао да ће поменута новчана средства корисницима бити пребачена на рачуне до краја ове године.

Сабор пољопривредних произвођача

У организацији Удружења културних стваралаца села Србије „Завичај“ и Одељења за пољопривреду града Крагујевца, на „Шумадија сајму“ одржан је Сабор пољопривредних произвођача који је окупио око 300 произвођача рекордера из неколико удружења пољопривредника у Србији. Најбољима су уручене награде и признања за резултате постигнуте у различитим областима пољопривредне производње.

Сабор пољопривредника почео је дегустацијом специјалитета националне кухиње ко-

је су припремиле жене из крагујевачких удружења и гошће из Удружења жена Србије. На Сабору је приказан филм о крагујевачком аграру и одржана су предавања о значају и традицији задругарства у Србији и Европи, о вођарству и сточној храни. Приређен је и богат културно-уметнички програм на коме су наступили чланова КУД-а „Свилен конач“ из Крагујевца и изворна певачка група „Дрина“ из села Бадовинци, у Мачви.

Нова Варош: сточарима сто јуница

Министарство пољопривреде Владе Србије одобрило је 18 милиона динара за куповину 100 приплодних јуница које ће бити бесплатно подељене сеоским газдинствима у нововарошком крају. Набавку расних грла сименталске расе општина Нова Варош ће из локалног буџета помоћи са четири милиона динара, а критеријуме за расподелу, према смерницама Владе Србије, утврдиће Општинско веће.

Расна грла биће купљена у Аустрији и Немачкој, на фармама познатим по узгоју крава сименталске расе, а прве приплодне јунице, уколико све буде по плану, у пољопривредна газдинства нововарошког краја стићи ће почетком марта идуће године. Донација Министарства пољопривреде, како се очекује, знатно ће побољшати расни састав крава музара и повећати производњу млека у овом делу Србије.

Инфлација у новембру 0,9 одсто

Новембарска инфлација у Србији износила је 0,9 одсто, колики је био раст потрошачких цена у односу на октобар, саопштио је Републички завод за статистику. Раст инфлације у новембру у односу на исти месец прошле године био је 8,1 одсто, а у односу на крај прошле године 7,7 одсто. Обрачун инфлације укључује раст цена робе и услуга које се користе за личну потрошњу. У новембру су највише поскупели станарина, вода, електрична енергија, гас и друга горива (1,2 одсто), затим одећа, обућа и транспорт (1,1 одсто), док су алкохолна пића и дуван појетинили за 0,9 одсто.

Исплата пензија

Исплата првог дела новембарских примања пензионерима из категорије запослених почела је 10. децембра.

Бившим пољопривредницима први део пензија за новембар исплаћен је 6. децембра, а пензионери самосталних делатности примиће целе децембарске пензије пре новогодишњих празника, 29. децембра.

Нерадни дани за празнике

Предстојећи новогодишњи празници празноваће се три дана – 1. и 3. јануара 2012. године.

Законом о државним и другим празницима у Републици Србији прописано је да је Нова година државни празник и да се празнује 1. и 2. јануара. Истим законом предвиђено је да се, уколико један од дана када се празнује државни празник падне у недељу, не ради првог наредног радног дана.

С обзиром на то да 1. и 2. јануар 2012. године падају у недељу и понедељак, не ради се ни у уторак, 3. јануара 2012. године.

Сагласно наведеном закону, први дан Божића, 7. јануар, верски је празник и нерадни дан. Божић 2012. године пада у суботу и празнује се само тог дана.

Нови Сад: пуна плата за труднице

На основу одлуке Скупштине града, новосадским трудницама које су на боловању исплаћен је пун износ месечних зарада за октобар. Одлука којом се трудницама повећава накнада за трудничко боловање, која је до сада износила 65 одсто пуне плате или најмање висину минималног личног дохотка у Србији, односи се на труднице које имају пријављено пребивалиште у Новом Саду.

Потребно је само да послодавац Фонду за здравствено осигурање достави захтев за накнаду за боловање запослене труднице и Фонд ће на основу тога исплатити 65 одсто плате или минималан лични доходак, а из градског буџета ће бити уплаћена средства до пуног износа плате.

Ова врста помоћи исплаћиваће се и у 2012. години, односно све док држава не промени одлуку о висини накнаде за одржавање трудноће са садашњих 65 одсто плате до висине пуног износа месечног примања.

Глобална недеља предузетништва

Глобална недеља предузетништва је манифестација која повезује младе људе кроз локалне, националне и глобалне активности, и мотивише их да истраже своје могућности као почетници у послу и иноватори.

У организацији Коморе младих у Суботици, крајем октобра, одржана је завршна конференција Глобалне недеље предузетништва. Тим поводом у разним активностима учествовали су студенти, наставно особље, предузетници, запослени у непрофитним организацијама, представници владиних институција и уметници.

Додељена су и четири признања међу којима је и Награда за одговорно пословање према окружењу, коју је добио Геронтолошки центар Суботица.

Обука за инжењере шумарства

Министарство пољопривреде, трговине, шумарства и водoprивреде 14. децембра је започело четвородневну обуку незапослених инжењера шумарства, који ће у наредном периоду бити ангажовани на пословима инвентуре приватних шума у Републици Србији.

Обука се спроводи на Шумарском факултету у Београду, а првог дана је присуствовало 220 дипломираних инжењера шумарства од укупно 247 колико се налази на евиденцији Националне службе за запошљавање.

МЕЂУНАРОДНИ ДАН ИНВАЛИДА – 3. ДЕЦЕМБАР

Брига током целе године

Заштита права и здравствена заштита инвалида рада и особа са инвалидитетом не сме се помињати само поводом обележавања њиховог дана

У последње време донето је више законских прописа који непосредно или посредно утичу на живот и рад инвалида те, дакле, није проблем у прописима, мада се још ради на побољшању појединих решења, већ што се они у пракси не спроводе доследно. Такође је веома важно и да они на које се прописи односе буду обавештени о свему и тачно знају која су њихова права. Да би се то реализовало, стално се ради на информисању чланова Савеза инвалида рада Србије. Зато је само ове године одржано девет округлих столова у Крагујевцу, Параћину, Алексинцу, Бору, Мајданпеку, Београду.

Један од проблема са којим се инвалиди рада конкретно суочавају последњих година је што је Законом о раду елиминисана друга и трећа категорија инвалидности, тако да инвалидску пензију могу да добију само људи са 100 одсто телесног оштећења.

– Сви они који се повреду на раду и имају само неки проценат телесног оштећења, према слову тог закона немају никакву могућност за пензионисање. С друге стране, сви знамо у каквим су

Са округлог стола у Београду

условима наше фирме радиле, односно пропадале последњих година, и колико је било технолошког вишка међу радницима. Неписано је правило да у таквим околностима из предузећа прво оду ти радници, а када треба да се врате, или се врате последњи или се уопште не врате. Зато Закон о запошљавању и рехабилитацији особа са инвалидитетом мора да се односи и на инвалиде рада – истакао је Божидар Цекић, председник СИР-а Србије и члан Савета Владе, на округлом столу одржаном поводом Међународног дана инвалида у Београду.

И ова категорија становништва треба да буде обухваћена законским прописима о рехабилитацији и запошљавању особа са инвалидитетом, поготово они инвалиди рада који се налазе на евиденцији Националне службе за запошљавање. Они су остајали без посла приликом стечајних поступака,

а међу њима има врских стручњака. Такође се мора рећи и то да међу инвалидима рада има релативно младих људи који за кратко време које су провели на послу пре него што су се повредили нису успели да реше своје стамбено питање, имају децу која су још у основној школи... Нема прецизне евиденције јер је до података тешко доћи, али према расположивим информацијама до сада је релативно мали број њих успео да се запосли. Јер, колико год закон био добро написан, незаобилазна је чињеница да ће сваки послодавац, који наравно може да бира кога ће да запосли, радије примити здравог радника него особу са инвалидитетом. Поготово када је велика незапосленост и када стално на тржиште рада пристижу нове генерације младих, образованих људи у потрази за послом, па су они који га нуде у ситуацији да бирају кога ће да приме.

Због свега наведеног основни задатак СИР-а је да током целе године настоји да на све начине помогне својим члановима и обавести их о правима и могућностима које им се пружају, истакнуто је на свим одржаним трибинама.

– Заштита права и здравствена заштита инвалида рада и особа са инвалидитетом не сме се помињати само поводом обележавања Дана инвалида, већ је то посао који се обавља непрекидно, и ми као организација то и настојимо да радимо. Треба рећи и то да је међу 450.000 пензионера који примају мање од 15.000 динара месечно највише управо инвалида рада јер они имају за око трећину мање пензије од старосних пензионера пошто немају пун радни стаж. Морам да нагласим да они нису у тој категорији својом вољом или кривицом, и да велика већина, више од 90 одсто инвалида рада, свакодневно користи и по неколико врста лекова које често немају чиме да плате јер су им пензије минималне. Зато ми, као Савез, стално настојимо да организације инвалида рада „уђу“ у финансијске планове свих институција – од државних до локалне самоуправе, да би за своје чланове обезбедили бар неку помоћ. Наши захтеви су више него оправдани и настојимо да се они реализују у границама могућности локалних и државних власти, односно не тражимо ништа неоствариво – истакао је на трибини у Београду Божидар Цекић, председник Савеза инвалида рада Србије.

Весна Анастасијевић

НОВИ САД

Обележен Дан инвалида

Поводом обележавања, 3. децембра, Међународног дана особа са инвалидитетом, у Новом Саду је одржано неколико скупова и пригодних свечаности.

У оквиру пројекта „Поштуј различитости – једнакост за све“, који је био посвећен приступачности, Војвођански центар за људска права, у сарадњи са центром „Живети исправно“ и организацијом „Из круга – Војводина“, организовао је округли сто, уз

учешће представника Градског већа за социјалну заштиту и бригу о породици и деци и Већа за саобраћај.

Савез инвалида рада Новог Сада свечано је обележио овај дан уз учешће више од 100 чланова, председника месних и покрајинске организације. Савез за децу и церебралну парализу Војводине „Сунцокрет“ представио је радионице и промотивне радове особа са инвалидитетом.

У оквиру пројекта „Повећање запошљивости особа са инвалидитетом“, Игор Павличић, градоначелник Новог Сада, уручио је сертификате полазницима који су оспособљени за активно тражење посла. Током обуке која је трајала 120 дана, 30 особа са инвалидитетом, од којих је 25 жена, информисано је о активностима и услугама које пружају друге организације а у сврху радног ангажовања и повећања могућности запослења.

Д. Корћ

Подршка предлогу Фонда ПИО

Представници СПВ подржали иницијативу УО РФ ПИО, ускоро састанак са Унијом послодаваца Србије

Писмо о намерама које су чланови Управног одбора Републичког фонда ПИО усвојили средином октобра, а затим га упутили Влади Србије, ресорним министарствима и организацијама које партиципирају у чланству УО РФ ПИО, кренуло је у неку своју процедуру и већ је добило подршку руководства Савеза пензионера Србије и Савеза самосталних синдиката Србије. За неколико дана имаћемо састанак и са Унијом послодаваца Србије, а након тога очекујемо и разговоре са Владом Србије – обавестио је чланове Скупштине Савеза пензионера Војводине Иван Мимић, директор Сектора за финансије РФ ПИО, на њиховој седници, одржаној 8. и 9. децембра у Врднику.

Према Мимићевим речима, предложене мере су административног карактера и државу не коштају ништа, јер се не тражи још новца за Фонд ПИО, само се предлаже да се нешто уради на другачији начин. Рецимо, да држава директно пребаци новац који је намењен финансирању и плаћању здравствене заштите корисника пензија на рачун Републичког фонда за здравствено осигурање, а не да та средства буду дотација Фонду ПИО.

Да подсетимо, уз поменуту меру, УО Фонда је предложио и пребацивање расхода за исплату новчане накнаде за туђу помоћ и негу, као и накнаде за инвалиде II и III категорије, у систем социјалне заштите. Предлог је, такође, и да се исплата пензија за породичне пензионере и оне који су пензионисани по посебним прописима стави у надлежност државе. Све ове мере и чврста фискална дисциплина, која подразумева увођење механизма обавезне наплате доприноса у тренутку исплате зарада, као и подизање степена наплативости доприноса, те стриктну примену прописа из свих области пореске политике и радних односа требало би, ако се прихвате, да сведу државне дотације Фонду ПИО на 32-33 одсто. Уз успостављање власништва над имовином, у коју је Фонд у претходном периоду улагао, као и уз темељне промене у привредном систему Србије у циљу стварања

Са седнице Скупштине Савеза пензионера Војводине

подстицајног пословног и социјалног амбијента, Фонд би могао у наредних пет година да се реструктурише у један стабилан модел пензијско-инвалидског осигурања. То би на крају омогућило и лакше финансирање исплата пензија у нашој земљи – што је за кориснике и најважније.

Чланови Скупштине СПВ једногласно су подржали Писмо о намерама Управног одбора РФ ПИО, а Милан Ненадић, председник Савеза и члан Радне групе УО за стратешко реструктурисање Фонда, нагласио је да се о свему томе мора јавно говорити, а након одговора Владе Србије и информисати чланство о томе.

На Скупштини је прихваћена и информација о спровођењу опоравка пензионера у бањама Србије о трошку Фонда до почетка новембра ове године, и констатовано да се рехабилитација и опоравак корисника пензија одвија у складу са Правилником који је донео Управни одбор Фонда. Чланови су изразили и задовољство радом комисија у филијалама Покрајинског фонда ПИО у којима су и они учествовали.

У Савезу су задовољни што је цела процедура око слања корисника пензија у РХ центре и бање ове године почела нешто раније, као и што су код упућивања на опоравак равномерније били заступљени старосни, инвалидски и породични пензионери, за шта су се и сами залагали. Сматрају да су старосни пензионери сада адекватније заступљени, јер проценат њиховог учешћа ове године износи 52 одсто, док је инвалидских пензионера било 23, а породичних 25

процента. Према подацима из Покрајинског фонда ПИО, до краја октобра на бесплатан опоравак у бање Србије упућен је 2.281 пензионер, а преостало је да до краја ове године то право искористи још 201 корисник пензије.

Чланови ИО СПВ размотрили су и информације својих градских и општинских удружења о проблемима са којима се њихови чланови сусрећу приликом остваривања здравствене заштите. Предложено је да ова удружења остваре сарадњу са локалним органима власти и руководством здравствених установа и да на тај начин решавају настале проблеме и утичу на бољу доступност здравствене заштите грађанима у трећем добу. Савез пензионера Војводине упутио је у том смислу више предлога надлежним покрајинским и републичким институцијама, а један од њих је да пензионери који имају пензију нижу од републичког просека (23.440 динара) буду ослобођени плаћања партиципације за здравствене услуге.

На седници Скупштине за потпредседника Савеза изабран је Милутин Синђелић из Вршца, за чланове Извршног одбора изабрани су Јосип Мереи из Сомбора и Жељко Глишић из Беоцина, а за члана Надзорног одбора Владо Милошевић из Бача.

Гости на Скупштини СПВ били су Славко Имрић, директор Покрајинског фонда ПИО, Слободан Гамбер, помоћник директора ПФ, и Стана Свиларов, председница СИР Војводине, који су, из делокруга свога рада, одговорали на питања чланова.

М. Мектеровић

У ПЕДЕСЕТОЈ БЕЗ РАДНОГ МЕСТА

Послодавци траже стручније кадрове

У Србији има око 735.000 људи који чекају посао, од којих је 181.000 у шестој деценији живота. Поред дугорочно незапослених жена, избеглица и расељених лица, особа са инвалидитетом, млађих од 30 година, Рома, и старији од педесет година припадају групи особа које се тешко запошљавају.

Према речима Срђана Андријанића, портпарола НСЗ, законодавац је овај проблем препознао. Одредбама члана 45 Закона о доприносима за социјално осигурање прописано је да се послодавац, ако запосли особу старију од 50 година која код Националне службе за запошљавање има статус корисника новчане накнаде за време незапослености или је код ове службе пријављена као незапослена најмање шест месеци без прекида, ослобађа обавезе плаћања доприноса за обавезно социјално осигурање који се плаћају на основицу, односно на терет средстава послодавца. Такође, и послодавац који запосли особу старију од 45 година, уз поменуте услове везане за НСЗ, има право да доприноси који се плаћају на основицу обрачунава и плаћа по стопима умањеним за 80 одсто. Ово право послодавац остварује у периоду од две године од заснивања радног односа запосленог.

– Наши подаци из новембра показују да је од укупног броја евидентираних код НСЗ, њих 24,71 одсто имало између 50 и 65 година. Највећи проценат, чак 47,8 одсто, чине незапослени од 30 до 50 година живота, док је оних између 15 и 30 година 27,49 одсто.

Ефекти Уредбе за подстицање запошљавања

Уредбом за подстицање запошљавања, коју је Влада Србије усвојила средином маја ове године, послодавци су потпуно ослобођени плаћања пореза и доприноса све док овим радницима траје радни однос на одређено време. Истим документом је предвиђено и да сви послодавци из приватног сектора који запосле нов кадар, под условом да никога пре тога нису испустили, плаћају порезе и доприносе умањене за 30 одсто. Ипак, посао је, према последњим подацима, добило свега 1.704 особе старије од 45 и 2.445 млађих од 30 година.

Срђан
Андријанић

Што се тиче образовне структуре незапослених који припадају категорији педесетогодишњака, а и старијих, ситуација није нимало охрабрујућа јер послодавци махом траже стручније кадрове. Наиме, њих 86.740 има трогодишње или четворогодишње средњошколско образовање, чак 74.458 су неквалификовани радници, а свега 8.468 је факултетски образовано. За ову групуацију је карактеристично и то да имају занимања која су мање тражена. Реч је о неквалификованим радницима, матурантима гимназија, разним техничарима, помоћницима дактилографа, радио-механичарима, инжењерима са шестим степеном и другим сличним занимањима – објашњава Срђан Андријанић.

Према резултатима анкете коју је финансирала Европска унија, од укупно 5.000 испитаних послодавца трећина се изјаснила да је незадовољна постојећом радном снагом на тржишту.

– Тражи се тимски рад, комуникативност, рад на рачуну, знање страног језика, посебне вештине и знања, што све претежно недостаје категорији незапослених о којој говоримо. Уочен је и недостатак праћења развоја технологије. Често, чак и када ове особе долазе из радног односа, постоје по-

тешкоће око укључивања у неку врсту обуке. Највише њих се запошљава у трговини, комуналним услугама, пословима обраде метала, грађевинарства, а и у области права и економије. Они се, међутим, веома ретко запошљавају у услужним делатностима, где до изражаја долази комуникативност. Јавни радови се организују и спроводе у социјалним, хуманитарним, културним и другим делатностима, на одржавању и обнављању јавне инфраструктуре, на одржавању и заштити животне средине и природе. У њих се укључују лица која теже долазе до запослења, тако да могу да раде годишње барем три до шест месеци – каже наш саговорник.

Према последњим подацима, у 2010. години послодавци су запослили више од 620 особа које су старије од педесет година. Олакшице које омогућава члан 45 Закона о доприносима лане је искористило 1.302 послодавца, а у овој години 1.380. Незапосленим особама су доступне и активне мере запошљавања.

– На основу јавног позива додељују се субвенције за отварање нових радних места послодавцима ради запошљавања незапослених лица пријављених на евиденцију Националне службе за запошљавање. Континуирано се одржавају и сајмови запошљавања, организују обуке за активно тражење посла, а незапослени могу да користе и субвенције за samozapošljavanje. Од укупног броја људи који су у овој години искористили могућност субвенције за започињање сопственог посла, само 16 одсто њих имало је више од педесет година – наводи портпарол Националне службе за запошљавање, Срђан Андријанић.

Јелена Оцић

Јаким асоцијацијама до бољег положаја

Савез инвалида рада Војводине, најмасовнија организација особа са инвалидитетом у Покрајини, која броји више од 20.000 чланова и делује кроз 33 општинске организације, свечано је, на Андrevљу, на Фрушкој гори, обележио 3. децембар – Светски дан особа са инвалидитетом. У оквиру скупа, који је одржан под покровитељством Покрајинског секретаријата за здравство, социјалну политику и демографију, организован је округли сто на тему „Место и улога асоцијација инвалида рада“, на којем је излагао Славко Имрић, директор Покрајинског фонда ПИО.

Стана Свиларов, председница Савеза инвалида рада Војводине, истакла је да у Србији постоји око 500 организација за пружање помоћи особама са инвалидитетом.

– Да није организација инвалида рада многи од нас не би изашли из свог дворишта, нити би знали коме да се обрате за остваривање неког од елементарних права. Зато наша и остале сличне организације имају важну друштвену улогу, а то нам и држава признаје – нагласила је она.

Новка Мојић, покрајински подсекретар за здравство, социјалну политику и демографију, изразила је жаљење што је буџет који се односи на ову област у Војводини мали, и износи око 60 милиона динара годишње за сва социјална давања, али и наду да ће доћи боље време за финансирање ових активности.

Станко Нимчевић, заменик председника СИР Србије, истакао је велику заслугу инвалида рада за доношење Закона о професионалној рехабилитацији и запошљавању особа са инвалидитетом, а Славко Имрић је кроз излагање на округлом столу илустровао тежак материјално-социјални положај ових особа у нашем друштву. Он је,

између осталог, навео да је око 80 одсто ОСИ незапослено, а више од половине живи од социјалних давања.

Имрић је истакао да није боља ситуација ни када је реч о износима пензија које примају инвалидски пензионери. Рецимо, 76.108 инвалидских пензионера из категорије запослених у Војводини са октобарским чеком примило је у просеку 22.504 динара, 3.907 из категорије самосталних делатности просечно је добило 25.117 динара, док је 2.706 пензионера из категорије пољопривредника примило у просеку само 10.592 динара.

Славко Имрић је навео шта је све Савез учинио током прет-

ходних година, у сарадњи са државним институцијама, нарочито са Фондом ПИО, НСЗ и синдикатима, на поправљању положаја инвалида рада у Војводини и нагласио да је борба за доношење Закона о запошљавању ОСИ уродила плодом.

На скупу на Фрушкој гори је закључено да СИР Србије и СИР Војводине треба и убудуће да буду стожери борбе за бољи положај инвалида рада и да се залажу за што доследнију примену Закона о запошљавању ОСИ, за поправљање материјалног положаја инвалидских пензионера и за решавање статуса инвалида рада који примају 50 одсто инвалидске пензије.

М. Мектеровић

СВРЉИГ

Куће и станови за избеглице

Представница међународне организације „Results Oriented Monitoring“ – ROM за западни Балкан и Турску, Елма Балић, и Данило Михајловић из Комесаријата за избеглице Србије посетили су, средином новембра, Сврљиг и ту посету су искористили да провере услове живота и прва искуства избеглих лица која су половином године добила кров над главом у насељу Јелашје.

У овом насељу је, уз помоћ донатора, локалне самоуправе и Комесаријата за избеглице, изграђено пет кућа и тако су коначно затворени избеглички центри „Сврљиг“ и „Извор“. Боравак и стални смештај у овим кућама добило је 17 људи. Представници међународних организација за расеље-

ње задовољни су садашњим стањем, али је дато и неколико сугестија. Циљ оваквих посета је да се прикупи што више искустава и мишљења, позитивних или негативних, од расељених особа, што ће надлежној комисији ЕУ бити од користи у планирању нових пројеката.

Пре три године из донација грчке хуманитарне организације изграђено је 15 станова и тада су удомљена 43 избегла лица. Од 1991. године 240 избеглих, расељених или прогнаних лица живело је у општини Сврљиг. Део њих је остао да живи на овом подручју, део се преселио у друге градове Србије, а мањи број њих се вратио у завичај. Они најстарији и болесни са избегличким статусом смештени су у старачке домове. **С. Ђорђевић**

БОЉЕВАЦ

Пензионери успешно дипломирали

Двадесетак најстаријих Бољевчана, чланова Удружења пензионера и инвалида рада, недавно су завршили први курс о познавању рада на рачунарима.

– Овај курс, под именом „Доброта“, организовали смо у оквиру програма добре међугенерациске сарадње млађих и старијих, а под спонзорством Државне лутрије Србије. Предавачи нашим пензионерима били су ученици и професори Средње школе „Никола Тесла“ у Бољевцу – каже Звонко Марковић, пензионисани професор.

Многи од оних који су успешно завршили курс, након обуке ће набавити рачунаре да би пензионерске дане учинили садржајнијим, али и наставили да комуницирају са родбином и пријатељима који су негде далеко.

Р. М.

СТРАТЕГИЈА ИНДУСТРИЈСКОГ РАЗВОЈА СРБИЈЕ (III)

Нове инвестиције у нове производе

Након дугогодишње стагнације, у овој деценији се очекује удвостручена индустријска производње у 2020. години у односу на ниво из 2010. године, раст извоза за 47 одсто и раст запослености у прерађивачкој индустрији за 75.000 радника. Циљ је и да Србија свој индустријски развој гради на принципима одрживог развоја, односно на испуњавању данашњих потреба за вишим стандардом грађана, смањењу незапослености и сиромаштва,

предузећа, а држава ће пратити трендове и подстицати програме и пројекте на основу јасних критеријума.

Србија нема довољно индустријских предузећа, чак и да су сва постојећа успешна, због чега постоји велика потреба за оснивањем нових. Пошто у Србији нема довољно домаћег капитала за ове намене, очекују се стране гринфилд инвестиције, за које је карактеристично да се са послом почиње од почетка, односно без претход-

индустрију страни инвеститори уложили су око 2,2 милијарде евра, а најатрактивније области за улагање биле су производња прехрамбених производа и пића (636,7 милиона евра) и производња хемикалија и хемијских производа (589,7 милиона евра). У последње две године бележи се промена тренда и пораст страних инвестиција у нова, извозно оријентисана, индустријска предузећа.

Подстицање страних улагања биће у фокусу индустријске по-

уз истовремено вођење рачуна да не угрози капацитете за будуће генерације, са социјалног, регионалног и еколошког аспекта.

Повећање производње и извоза заснива се на очекиваном годишњем приливу страних директних инвестиција од 2,35 милијарди евра, па тако и стратегија индустријског развоја дефинише бројне активности за привлачење страног капитала и промоцију извоза. Индустријска политика ће бити усмерена ка новим производима и новим инвестицијама, пре свега у делатностима где се ствара већа додатна вредност производа. Такве делатности ће „откривати“ инвеститори и

не инфраструктуре, пословних простора и радника. Стране директне инвестиције по правилу обухватају и трансфер знања и технологије и значајно утичу на раст продуктивности и дугорочан економски раст у земљама у које се инвестира.

Од 2004. до краја 2009. године прилив страних директних инвестиција у Србији дешавао се углавном кроз куповину предузећа у процесу приватизације, док гринфилд инвестиције нису биле пуно заступљене. Тај прилив је углавном био мотивисан куповином локалних монопола или олигопола у области финансија, производње цемента, цигарета, енергената, трговине на мало и слично. У прерађивачку

политике Србије до 2020. године. Садашњи подстицаји који за велике инвестиције достижу и до 10.000 евра за радно место су задовољавајући, тако да преостаје да се потенцијалним страним инвеститорима у гринфилд предузећа на локалном нивоу стварају услови које захтевају конкретни пројекти.

Државне институције континуирано ће побољшавати постојеће подстицаје за привлачење страних инвестиција по секторима, посебно оним који подстичу развој нових технологија и имају повољан утицај на незапосленост – област информациона технологија, телекомуникација, нових технологија, развој алтернативних енергија,

Технолошки јаз

Србија се сада налази у великом технолошком заостатку не само у односу на водеће светске економије и ЕУ економије, већ и у односу на ниво сопствене индустрије пре 1990. године. Наша индустрија више не производи алатне машине, индустријске роботе и трансфер линије за аутомобилску и друге индустрије прераде метала, које су представљале мотор развоја и доприносиле извозу и угледу индустрије у светским размерама.

Технолошка политика за опоравак индустрије Србије у периоду од 2011. до 2020. године реализоваће се кроз три етапе: до 2015. планира се ревитализација великих компанија и индустријских система и њихово довођење у функционално стање у циљу повећања производње и отварања нових радних места; од 2013. до 2020. спроводиће се реинжењеринг као процес технолошке реконструкције индустрије кроз интензивно увођење иновација; период од 2018. до 2020. године карактерисаће развојна експанзија индустрије Србије. То подразумева изградњу нових високотехнолошких сектора и интензивну сарадњу индустрије са истраживачко-развојним и образовним институцијама.

али и развој услужних делатности као што су кориснички центри, логистички центри и други видови модерног начина пословања. Наставиће се и са садашњим стратегијама привлачења страних директних инвестиција, посебно у аутомобилску индустрију, која има снажан ефекат на смањење незапослености, ангажовање великог броја домаћих добављача и довођење других компанија које отварају своје производне погоне. То ће бити потребно и за привлачење инвестиција у хемијску, електронску и друге индустрије које имају повољан ефекат на привреду једне државе.

Душко Вукановић

Коришћење тастатуре и функције тастера у програму WordPad

РАЧУНАЈТЕ НА РАЧУНАРЕ

Accessories (5)

Напомена: Пре сваке радње коју извршавамо у WordPad-у, курсор стрелицама са тастатуре или мишем (кликнемо на жељену позицију) треба да доведемо на позицију у тексту од које желимо да радимо. Такође, држањем левог тастера миша можемо да маркирамо део текста са којим желимо да радимо.

Прелазак у нови ред

1. Курсор мишем доведемо до позиције у тексту од које желимо да га одвојимо, па кликнуемо левим тастером миша на ту позицију;

2. притиснемо тастер **Enter** и текст ће прећи у нови ред.

Напомена: У овом случају направили смо нову целину, то јест нови пасус.

Одвајање текста

1. Курсор мишем доведемо до позиције у тексту од које желимо да га одвојимо, па кликнуемо левим тастером миша на ту позицију;

2. притиснемо тастер **Space** (размакницу) и реченице ће бити одвојене.

Спајање текста

1. Курсор миша доведемо до позиције у тексту коју желимо да примакнемо претходном тексту, па кликнуемо левим тастером миша на ту позицију;

2. притиснемо тастер **Backspace** и текст ће се спојити.

Напомена: овај поступак можемо користити ако смо грешком притиснули тастер **Enter** на средини пасуса и од њега направили два. Уколико желимо поново да направимо један пасус, користимо тастер **Backspace**.

Увлачење реченица

1. Курсор миша доведемо на почетак реченице коју желимо да увучемо, па кликнуемо левим тастером миша на ту позицију;

2. притиснемо тастер **Tab**.

Убацавање текста у реченицу

1. Курсор миша доведемо на позицију у тексту од које жели-

мо да убацимо неко слово, реч или реченицу;

2. укацамо жељени текст;

3. тај текст ће се убацити на бирано место, а остатак реченице ће се сам померити удесно.

Прекуцавање текста

1. Курсор миша доведемо на место у реченици од кога желимо да прекуцамо текст;

2. притиснемо тастер **Insert**;

3. откуцамо жељени текст, па ћемо видети да је стари текст прекуцан новим текстом;

4. по завршетку поново притиснемо тастер **Insert** да га искључимо.

Напомена: уколико је тастер **Insert** укључен, а почнемо да притискамо тастер **Space**, текст удесно од позиције курсора ће бити обрисан.

Брисање текста

Када желимо да обришемо текст, бирамо један од ова два начина:

1. ако текст бришемо здесна улево, поступак је следећи:

а) курсор миша доведемо на место одакле желимо да обришемо текст;

б) притискамо тастер **Backspace** док не обришемо одређени део текста;

2. ако текст бришемо слева удесно, поступак је следећи:

а) курсор миша доведемо на место одакле желимо да обришемо текст;

б) притискамо тастер **Delete**

док не обришемо одређени део текста.

Постављање курсора на почетак и крај одговарајућег реда

1. Уколико желимо да курсор доведемо на почетак реда, притиснемо тастер **Home**;

2. уколико желимо да курсор доведемо на крај реда, притиснемо тастер **End**.

Постављање курсора на почетак и крај одговарајуће странице

1. Ако желимо да курсор доведемо на почетак странице, притиснемо тастер **Page Up**;

2. ако желимо да курсор доведемо на крај странице, притиснемо тастер **Page Down**.

Постављање курсора на почетак и крај текста

1. Ако желимо да курсор доведемо на почетак текста, притиснемо комбинацију тастера **Ctrl + Home**;

2. уколико желимо да курсор доведемо на крај текста, притиснемо комбинацију тастера **Ctrl + End**.

Комбинације тастера

Ctrl + лева стрелица – померају курсор на почетак претходне речи;

Ctrl + десна стрелица – померају курсор на почетак следеће речи;

Ctrl + горња стрелица – по-

мерају курсор на почетак претходног пасуса;

Ctrl + доња стрелица – померају курсор на почетак следећег пасуса;

Ctrl + Home – померају курсор на почетак документа;

Ctrl + End – померају курсор на крај документа;

Ctrl + Page Up – померају курсор на почетак претходне странице;

Ctrl + Page Down – померају курсор на почетак следеће странице;

Ctrl + Alt + Page Up – померају курсор на почетак текста који се види на екрану;

Ctrl + Alt + Page Down – померају курсор на крај текста који се види на екрану;

Ctrl + Shift + лева стрелица – маркирају целу реч од позиције курсора улево;

Ctrl + Shift + десна стрелица – маркирају целу реч од позиције курсора удесно;

Ctrl + Shift + горња стрелица – маркирају цео пасус од позиције курсора нагоре;

Ctrl + Shift + доња стрелица – маркирају цео пасус од позиције курсора надоле;

Ctrl + Shift + Home – маркирају текст од позиције курсора до самог почетка;

Ctrl + Shift + End – маркирају текст од позиције курсора до његовог краја;

Shift + лева стрелица – маркирају текст од позиције курсора улево по један карактер;

Shift + десна стрелица – маркирају текст од позиције курсора удесно по један карактер;

Shift + горња стрелица – маркирају текст од позиције курсора по један ред нагоре;

Shift + доња стрелица – маркирају текст од позиције курсора по један ред надоле;

Shift + Home – маркирају текст од позиције курсора до почетка реда;

Shift + End – маркирају текст од позиције курсора до краја реда;

Shift + Page Up – маркирају текст од позиције курсора нагоре до почетка екрана;

Shift + Page Down – маркирају текст од позиције курсора надоле до краја екрана.

Предраг Јовановић
Наставиће се

Ситни колачи – велико задовољство

Бајадера

Време припреме: 30 минута

Састојци: 600 гр шећера, 16 кашика воде, 250 гр маргарина, 300 гр млевеног плазма кекса, 250 гр ораха, 100 гр чоколаде.

Начин припреме: У шерпу ставити воду и шећер, пустити да прокува па додати маргарин. Када се он истопа, додати млевену плазму и млевене орахе. Добро измешати, па поделити на два дела. У један додати три штангле чоколаде. Плех намазати уљем, руке такође. У плех најпре ставити тамни део, па светли. Кад се охлади, прелити остатком чоколаде истопљене на мало уља.

Напомена: Бајадера се прави док је смеша врућа. Руке треба стално да буду науљене да би се лакше радило.

Кикирики дукати

Време припреме: 30 минута

Састојци: 400 гр маргарина, 300 гр шећера, 2 кашике какаа, 1 јаје, 300 гр брашна, прахак за пециво, 5 кашика вреле воде, 400 гр печеног несланог кикирикија.

Начин припреме: Умутити 200 гр маргарина са 100 гр шећера, две кашике какаа, додати јаје, брашно и прахак за пециво. Умутити тесто, развући га оклагијом дебљине 0,5 цм, па сећи округлом модлом. Пећи око 15 минута на 200° Ц.

Фил: 200 гр шећера отопити као за добош тарту, додати 200 гр маргарина, пет кашика вреле воде, 300 гр млевеног кикирикија. Све сјединити. Фил богато намазати на сваки колач и преко њега ставити пар целих кикирикија.

Учитељево дугме

Време припреме: 15 минута

Састојци: 300 гр млевених ораха, 400 гр шећера, 2 кашике какаа, сок и кора од 1 лимуна, 1 јаје, 1 жуманце, 50 гр сувог грожђа.

Начин припреме: Одвојити 100 гр шећера. Остале састојке умесити и правити мале лоптице, мало их спљоштити, а у средини прстом направити удубљење. Уваљати лоптице у остатак кристал шећера. Беланце које је преостало улупати у чврст шам. Кашичицом стављати шам у средину лоптица, а на њега зрно сувог грожђа.

Напомена: Овај колач се може направити неколико дана раније да би се лепо осушио.

Троуглови од сусам и кикирикија

Време припреме: 30 минута

Састојци: 500 гр белог ратлука, ½ дл уља, 200 гр сусам, 300 гр печеног несланог кикирикија.

Начин припреме: Испржити сусам, кикирики самлети на крупно. Уље ставити у одговарајућу посуду на тиху ватру. Ратлук мало изгњечити па додати у уље и мешати да се отопи. Затим додати сусам и кикирики. Измешати да се лепо сједини и одмах ставити у калуп у облику пирамиде.

Напомена: Калуп је боље обложити провидном фолијом јер ће се колач лакше извадити. После сат-два, колач извадите из калупа, скините фолију и пустите да се суши. Сече се оштрим ножем претходно намоченим у воду.

Куглице од сувог воћа

Време припреме: 15 минута

Састојци: 200 гр сувих шљива без коштице, 150 гр бадема, 200 гр сувих смокава, 3 кашике шећера, ванил шећер, нарендана кора по-

моранце, 3-4 кашике мармеладе од шљива.

Начин припреме: Шљиве и смокве самлети (или ситно исецкати), додати насецкане бадеме, шећер, ванил шећер, изрендану кору поморанце, мармеладу од шљива. Добро измешати и правити куглице.

Напомена: Куглице се могу уваљати у крупни кристал шећер и ставити у папирне корпице. Направити дан-два раније.

Ролат од ратлука

Време припреме: 35 минута

Састојци: 500 гр ратлука, 500 гр шећера у праху, 200 гр кристал шећера, ½ шољице воде, 200 гр млевених ораха, 3 штангле чоколаде.

Начин припреме: Ушпиновати кристал шећер са водом, додати млевене орахе, чоколаду па све сјединити. Оставити за фил.

Ратлук месити рукама уз лагано додавање прах шећера док се сав не утроши. Оклагијом развити масу на фолији. На ратлук ставити фил и лагано, уз помоћ фолије, увити у ролат. Ставити у фриџидер да се стегне.

Напомена: Уместо ораха одлична је замена печени лешник, а боја ролата зависи од боје ратлука.

Припремила:

Софија Доминиковић

ДЕЦЕМБАРСКЕ КУПОВИНЕ И КАКО ИХ ПРЕЖИВЕТИ

У замци обећаних попушта

Куповина, мања, већа, сразмерна новчанику никоме не „гине“, а рекламирани попусти само доприносе потрошачкој предновогодишњој грозници

Последњи месец у години, а посебно последњи децембарски дани сваке године протичу у знаку мањих или већих трошкова и представљају озбиљан атак на ионако прилично танак кућни буџет. Ипак, колика год беспарица владала и колико год нам новчаници и џепови били празни, предновогодишњој еуфорији за куповином тешко се одолева.

Ако и нема пара за неке екстра поклоне, увек се испод јелке може ставити и нека ситница екстравагантно и луксузно упакована. Па неки нови украс за јелку, ако не већ и читава јелка, па прскалице, балончићи... све оне ситнице које новогодишњу атмосферу не само да употпуњавају него је баш чине, и без којих се та ноћ просто не може замислити. Да и не говоримо о новогодишњој трпези на којој се обично нађу и руска салата и неко печење, торта, ситни колачи...

Дакле, куповина, мања, већа, сразмерна новчанику, очигледно је, никоме не „гине“. Кад је већ тако, покушајмо да бар прођемо са што је могуће мање новца информишући се на време ко, где и на шта даје попуст, али и на шта се ти попусти одnose да не би било изненађења на каси кад се испостави да није на цео рачун баш толики попуст колико пише на рекламном флајеру.

Сви већ врло добро знају да сваког 10, 11, 25. и 26. у месецу, дакле у дане који су пензионерски „спасовдани“, у свим „Макси“ објектима за њих важи попуст од 10 одсто. Треба, међутим, знати да се овај попуст

не односи на новине, цигарете, производе који су већ на акцији, оне означене натписима „трајно ниска и редовна цена“, па не сабирати све то и рачунати десет одсто мање пара за плаћање. Ако нисте сигурни дали се на неки артикал попуст односи или не, боље је питати продавца на време него се на каси изненађивати.

Иста је ситуација и са попустом од пет одсто обећаним у „Темпу“ свима који су сачекали километарске редове и стигли до своје „бус плус“ картице за градски превоз. Овде попуст важи за куповину током радне недеље, од понедељка до петка, али се такође не односи на артикле на акцији и све оне које смо већ набројали у претходном пасусу. То, морамо признати, пише и у реклами, али оним најситнијим словима која нико и не чита, па на касама често долази до непријатних ситуација када касирке почну да ваде из корпи све оно на шта се попуст

не односи. Зато, добро отворите очи приликом стављања производа у колица.

Још нешто на шта треба обратити пажњу: често се у реклами пензионери позивају да у одређеној продавници тог и тог дана пазаре са неким процентом попушта. Међутим, није увек у питању читав дан, већ рецимо само до поднева, па сви који дођу после тог времена буду непријатно изненађени.

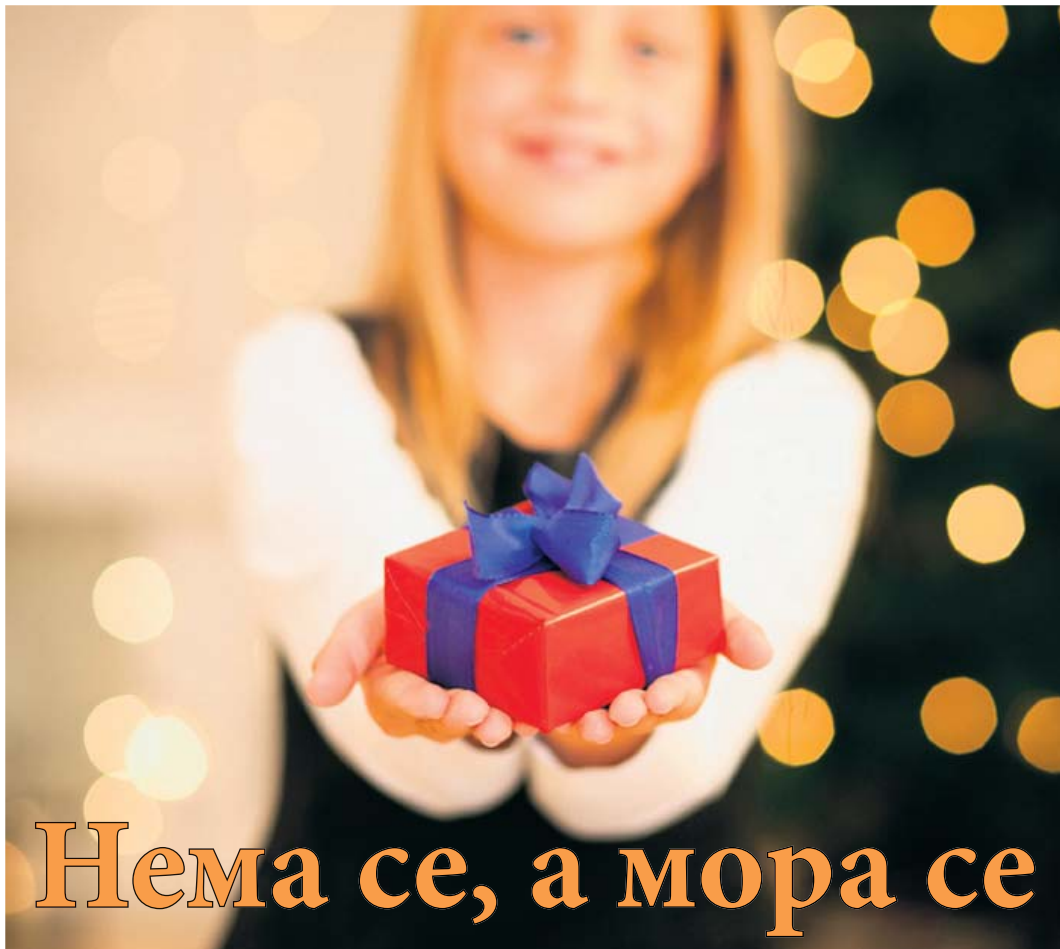
Све у свему, на такве рекламне позиве који сваки час одјекују са ТВ програма добро обратите пажњу и саслушајте их пажљиво. Чак и да поверујемо у то да трговци заиста мисле на нас и наше џепове, ипак им је, сигурно, увек милија њихова зарада и неће нам учинити ништа што би за њих значило чист губитак, већ само оно што и сами могу да поднесу. Да би и нама ипак била вајдица од тих њихових рекламних кампања, треба детаљно да проучимо шта се заиста може купити са обећаним

попустом, да не будемо лењи и обиђемо неколико маркета и у сваком купимо оно што ту има нижу цену, или сачекамо дане када су попусти највећи.

Конечно су и у нашој земљи велики трговински ланци и познати брендови почели са претпразничним снижењима цена. Она, додуше, још нису ни близу таква као у неким другим земљама, нити почињу толико пре нове године, али ипак вреди на њих сачекати па онда куповати оно што је планирано. Гужве ће бити мало веће, али уштеда је заиста у овом случају довољна да себе изложите том претпразничном стресу. Поготово што и толико снижене цене и даље углавном нису баш приступачне нашем џепу, те се и за куповину на снижењима треба добро пресабрати да се после празника не бисмо одузели од муке када схватимо колико је далеко до следеће плате или пензије.

В. Анастасијевић

ДАРИВАЊЕ У ВРЕМЕНИМА ПУНИХ ИЗЛОГА И ПРАЗНИХ НОВЧАНИКА

Нема се, а мора се

И у најгорој оскудици важно је очувати традицију, макар симболично, јер поклон доноси радост не само ономе коме је намењен, већ и дародавцу

Пријатељице од школских дана, њих четири, пет, са вишедеценијским стажом дружења и редовног заједничког прослављања рођендана, недавно су се кроз смех присећале какве су поклоне једна другој некад давале. Биле су ту свилене блузе и мараме, ташне и новчаници од најфиније коже, француски парфем и слично, уз обавезно чашћавање у неком бољем ресторану.

Није било тешко. Имало се, могло се. А шта рећи данас? Нема се, а мора се. Упркос кризи и стрмоглавом осиромашењу, традиција није изневерена,

само што се обележавање svelo на пуку симболику. Уместо ручка или вечере, кафа, уместо поклона, поклончић, баш ситница.

Али најважније је очувано, ритуал сам по себи и његова основна порука заједништва, блискости и жеље да се неком драгом причини мала радост. Поклањање, међутим, може да значи много више.

Тајна је у томе што свако даривање представља својеврсну емотивну трансакцију, јер дајући другом ми чинимо и себи кроз осећај задовољства, испуњености и ојачаног самовредновања. Неки психолози склони су чак да закључе да, независно од вредности поклона, највећа добит, у психолошком смислу, припада дародавцу.

Није случајна народна изрека „боље је давати него примати“, мада је њен смисао шири и најмање се односи на поклањање, већ, грубо речено, на разне животне ситуације и две стране различитог материјалног статуса, од којих једна располаже

могућностима, а друга потребама, али не и условима за њихово испуњење. И сад, наравно да је лепше бити тај који има, па може да буде и галантан, него онај у оскудици, принуђен да се ослања на добру вољу других.

Са поклонима ствари су само на први поглед једноставније. Основни принцип је да их треба умети и давати и примати, а сви из искуства знамо да то не мора да се подразумева.

Овде изузимамо поклањање као део пословне културе или пуке форме, пригодне или протоколарне дарове из чега се изродила читава филозофија и створен сет врло ригидних правила у којима се ништа не препушта случају, од избора дарованог предмета, све до начина његовог паковања, па и таквих ситница као што је боја амбалаже.

У породици и међу пријатељима не постоји срећом опасност да због погрешно одабраног украсног папира или машне буде доведен у питање милионски уговор, али увређе-

них и разочараних оним што су за Нову годину/Божих добила (или што ништа нису добила) увек може да се нађе. Омашке и превиди су готово неизбежни у ово претпразнично време хисторичне куповине, када „шта поклонити“ постаје питање свих питања. Поготово на Западу, с обе стране Атлантика, где текући проблеми с евром и доларом нису осетније утицали на смиривање шопинг грознице. Једино што су многи, уместо изнурујућег лутања по продавницама, одговор пронашли у понуди све већег броја агенција, специјализованих за поклоне за свачији укус и узраст.

Амерички новинар и хуманитарни активиста, Николас Кристоф, шаље са страница „Њујорк тајмса“ идеју читаоцима да, уместо да својој баки купе џемпер који ниједном неће обући, уплате у њено име извесну суму за добротворне акције, на пример у Фонд Хелен Келер за слабовиду децу у САД, Индонезији и Вијетнаму, рецимо 25 долара, колико стаје пар наочара за једно дете. Таквих могућности и фондација је небројено и дајући прилог човек вероватно може да осети задовољство личног учешћа у решавању неких невоља овога света.

Ми овде, до гуше у својим бригама, једва да примећујемо да Нова година уопште стиже. Класичне честитке смо одавно заборавили, откако смо се модернизовали и шаљемо СМС поруке и на тај начин, најчешће једнообразно, честитамо све празнике. На поклоне тек не смемо ни да помислимо. Неплаћени рачуни и остали трошкови имају приоритет. А и са државног врха нам је поручено да ће нам следеће године бити још теже.

Свему томе упркос, и такву 2012. треба дочекати са радосћу, јер је нова и самим тим мора да доноси неку наду, шта год нам говорили. А где је Нова година, ту мора да се нађе и неки мали, ситан поклон, бар онима са којима делимо овакав живот и све недаће. Ту радост и бар мало смеха смо дужни управо себи и њима, својим најближима.

Д. Драгић

Реформа са сузама

Радиће се дуже,
доприноси ће бити
већи, пензије мање ...

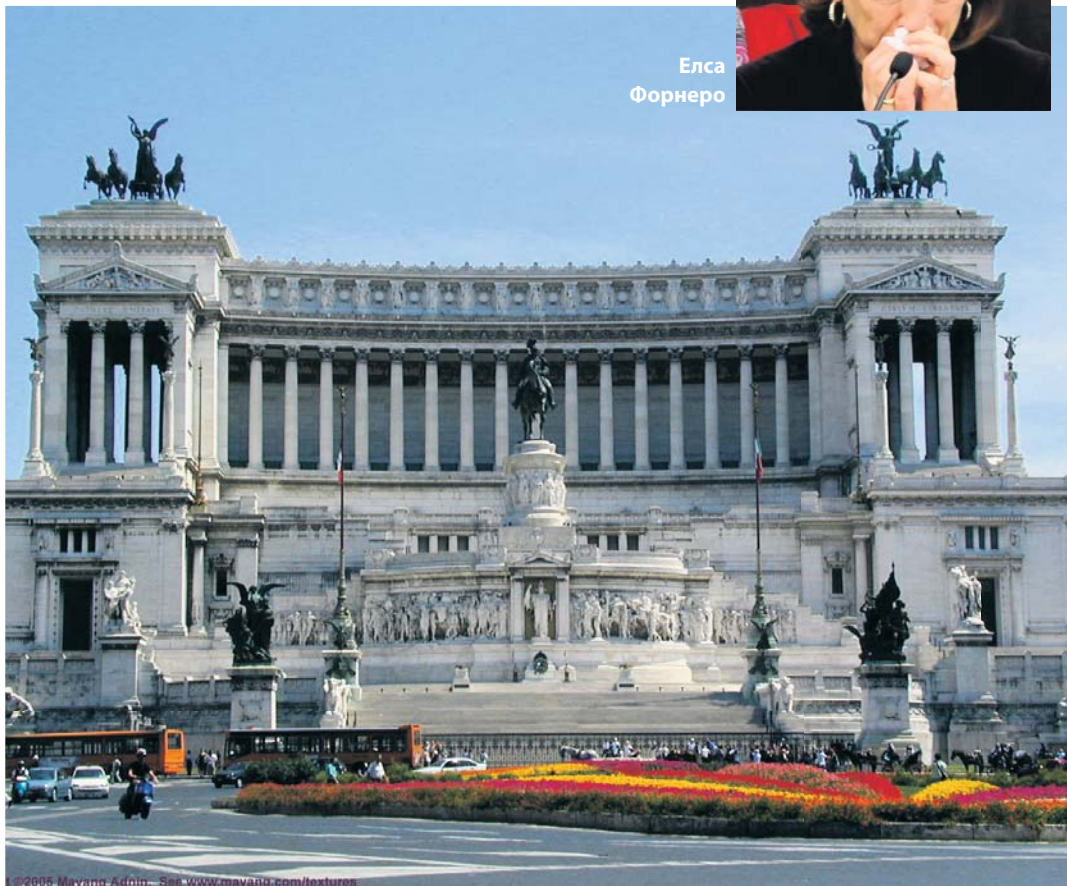
„Закон за спас Италије и евра“, гласило је објашњење свеобухватних реформских мера које је, као први велики потез „технократске“ владе новог премијера, Марија Монтија, почетком овог месеца, као уредбу хитно усвојио кабинет и још брже потписао шеф државе, Ђорџо Нapolitano.

Незахвалну дужност да их образложи јавности добила је министарка за социјална питања, Елса Форнеро, која је на конференцији за новинаре чак и заплакала, објашњавајући колико ће сви, а пензионери нарочито, морати да се жртвују.

Те сузе које су обишле свет, јер политичари обично у оваквим ситуацијама нису баш сентиментални, а и праве сузе на сцени су тешке и добрим глумцима, биле су можда више жал за временима које је нови закон окончао, него туга због онога што предстоји. А то је – пружање према губеру, трошење онога што се има, односно што ће се имати.

Италија је, наиме, имала прилично дарезљив пензијски систем. Иако је званична граница за одлазак у пензију досад била 60 година, већина је престала да ради две године раније, по такозваном систему сениоритета, то јест на основу комбинације година стажа и уплаћених доприноса. Тај систем ће постепено бити укинут до 2018, али ће, за разлику од пензијских реформи које се спроводе у другим земљама и које су програмиране „на одложено“, главнина мера на снагу ступити одмах, већ од првог дана следеће године.

Кад се дође до зида, пошто се главом кроз њега не може, морају се отворити врата. Ево куда та врата воде Италијане: од почетка 2012. пензије ће бити израчунаване само на основу до-

Елса
Форнеро

приноса уплаћиваних систему, уместо на основу плате на крају каријере, као што је било досад, а укида се и годишње усклађивање пензија са инфлацијом за оне на чијем пензијском чеку су своте веће од 936 евра. За оне који имају ту несрећу да примају мање, индексирање остаје. За пуну пензију биће неопходно да се доприноси уплаћују 42 године за мушкарце, а 41 годину за жене, уместо 40 година као досад. У пуну пензију жене ће моћи да иду са 62 године живота, са финансијским подстицајима да раде до 70. Мушкарци ће то исто моћи са 66 година, али такође са новчаним стимулацијама да се не пензионишу пре него што напуне 70. Приступ старосним пензијама биће такође дужи и за жене запослене у приватном сектору – са садашњих 60 година живота граница ће бити подигнута на 66, постепено, с тим да то комплетно почне да важи од 2016.

Наравно, као ни њихова нова министарка – која је сутрадан, после суза приликом обраћања новинарима, у парламенту прибраније констатовала да је на пензијски систем „ударено секиром“ – ни Италијани нису ово дочекали раширених руку. У најави су велики штрајкови, мада је мало вероватно да ће излазак на улице нешто у овом погледу да промени, упркос томе што парламент има рок од 60 дана да декрет озакони и тиме му продужи важење.

Пензије су, наиме, само део свеобухватних мера штедне које захтева Европска унија, с обзиром на чињеницу да је Италија, као њена трећа по величини економија, сувише велика да би пала, и такође превелика да јој у помоћ прискаче новоуспостављени стабилизациони фонд ЕУ. Министарка Форнеро је образложила да су промене у пензијама само први корак у реформи италијанске социјал-

не државе, с циљем да тржиште рада постане „флексибилније“ и да што више људи буде радно активно. Италија има једну од најнижих стопа запослености између осталог и зато што се у пензију одлазило раније од европског просека.

Као и друге земље, и она има демографски проблем: постотак становника у радном добу врхунац је, како је израчунато, достигао ове године, па ће у предстојећим почети да опада. Према извештају Европске комисије, који се бави питањима позног доба у ЕУ, у Италији се за пензије издваја 14 одсто бруто друштвеног производа, што је највећа стопа у Унији.

А укупни учинак пензијске реформе и других фискалних мера треба да буде буџетска уштеда од 30 милијарди евра, као корак ка уравнотежењу државних финансија до 2013. године.

М. Бекин

У КУЛИ ИЗЛОЖБА ЛИКОВНИХ РАДОВА СИР ВОЈВОДИНЕ

Слике на поклон

Све док уметничка слика живи у неком простору, окачена или изложена на зиду канцеларије, пословног простора, галерије, приватне собе... са њом живи и уметник који ју је створио. То је био и један од мотива да на овој изложби прикажемо слике које су насликали наши чланови, инвалиди рада из Војводине, рекла је Стана Свиларов, председница покрајинског Савеза инвалида рада, на отварању изложбе слика Друге ликовне колоније СИР Војводине, која се одржава у Ликовној галерији Културног центра Кула, од 22. новембра до 16. децембра ове године.

– Ми на ликовним колонијама које смо организовали ове године нисмо оцењивали уметничке радове сликара, јер за то нисмо довољно ни обучени а ни квалификовани, и једини циљ нам је био да се наши чланови уметнички и ликовно изразе – нагласила је председница војвођанских инвалида рада.

На овој манифестацији, коју је делимично финансирало и Министарство рада и социјалне политике, домаћин је био Обрад Војиновић, председник Општинске организације СИР Кула. Он је пре три године, заједно са својом ћерком, академском сликарком Дубравком Недовић, био идејни творац и

иницијатор организовања ликовних колонија инвалида рада Војводине. Дубравка Недовић је, у сарадњи са колегама из кулске галерије, припремила и урадила поставку ове изложбе, а затим и њен каталог. Сви заинтересовани могу да посете изложбу радним даном, од 8 до 12 часова пре подне и од 16 до 19 часова по подне.

Током коктела, који је за гоште на отварању уприличио љубазни домаћин, Стана Свиларов је најавила да ће поводом 3. децембра – Светског дана инвалида, СИР Војводине изложене слике поклонити члановима бројних удружења и државних институција са којима већ дуги низ година имају добру сарадњу – појединцима

из Сектора за заштиту особа са инвалидитетом у Министарству рада и социјалне политике, као и из Владе Војводине, Покрајинског секретаријата за здравство, социјалну политику и демографију, Покрајинског секретаријата за рад, запошљавање и равноправност полова и другима.

М. Мектеровић

ПАЛИЛУЛА

Подела пакета пред празнике

Поводом децембарских и новогодишњих празника Удружење пензионера београдске општине Палилула уручило је пакете помоћи својим члановима. Код расподеле пакета водило се рачуна да оду у праве руке (да нису већ примили пакет, да имају ниске пензије, самачко домаћинство, да нису користили бесплатан опоравак у бањама о трошку РФ ПИО, да нису били учесници „Олимпијаде“, да су чланови удружења, итд.). Пакете

су садржавали намирнице и хемијске препарате и тежили су преко осам килограма. До сада је подељено укупно 260 квалитетних пакета. У палилулском удружењу кажу да знају да за општину која има више од 39.000 пензионера то није много, али истичу да је, поред свих других активности удружења, „пакет највећа радост пензионера“, па ће се трудити да их убудуће буде што више.

Такође, по завршетку XVIII конгреса кардиолога у Београ-

ду, у договору са Милутином Стефановићем, координатором Градске организације пензионера Београда, носиоцем пројекта „Здравствена едукација и подстицање стваралачке активности старих лица“, у палилулском удружењу је организовано још једно предавање о хипертензији и дијабетесу. Предавачи су били управо учесници овог конгреса па је сала, иначе погодна, за ову прилику била премала. Извучили смо столице које се

већ годинама не користе, кажу у удружењу, а већина чланова нас је одмах сутрадан звала и питала када ће опет бити таквих предавања, јер су сазнали много тога што од својих лекара немају шансу да чују.

Руководство Удружења пензионера са општине Палилула искористило је ову прилику да својим члановима честита новогодишње и божићне празнике, уз добро здравље и расположење.

Ј. Драговић

У друштву је старост лепша и лакша

Ове године удружења књажевачких пензионера и инвалида рада су обележила Међународни месец солидарности са старима, али су ту активност наставили и касније. Иако је октобар посвећен бризи о старима, Књажевчани то чине целе године и, може се рећи, доста успешно. Беба Милић, председница Секције пензионера, каже:

– Обишли смо наше колеге, људе који су некада са нама радили и дружили се, а данас су усамљени. Посетили смо и старе и болесне пензионере у селима, однели пригодне поклоне, али за њих је много значајнија била сама посета, разговор, дружење и подсећање на дане када су били активни. Подељено је и више од 50 пакета помоћи у храни и хемијским препаратима за домаћинство.

Културно-уметничко друштво пензионера „Сунчана јесен“ посетило је Дом старих у Вили „Катарина“, који има више од 30 корисника, и приказало уметнички програм. Дружили су се са њима, певали и веселили, и предали им видео плејер, дар локалне самоуправе. Чланови КУД-а су посетили и Геронтолошки центар у Књажевцу, са око 200 корисника, и извели програм који је веома срдечно примљен, с пажњом праћен, а награђен аплаузом и жељом да обавезно дође поново. Корисницима овог центра уручен је телевизор, поклон општине.

– Свака посета геронтолошким центрима и дружење са штићеницима за њих много значи, јер увек очекују од нас да их забави-

мо, а у друштву је старост лепша и лакша – каже председница Клуба пензионера и инвалида рада, Борка Вулић.

Напомињемо да ове домове старих, пред пензионера, посећују и ученици, а корисници домова су најзадовољнији кад им у госте дођу деца из Предшколске установе „Бајка“.

Д. Ђорђевић

ИВАЊИЦА

Дружење старих пријатеља

Овогодишње традиционално дружење чланова пензионерских организација из Ивањице, Чачка, Краљева, Рашке, Горњег Милановца, Гуче, Трстеника и Баљевца на Ибру протекло је, као и увек, у пријатељској атмосфери старих знацаца. Било је разговора о активностима и искуствима у раду, али и весеља уз оркестар „Развигор“. И овога пута Ивањичани су се показали као одлични организатори и домаћини, чиме су се реванширали за сличан дочек у другим градовима.

Према речима председника Удружења пензионера у Ивањици, Велимира Луковића, и потпредседника, Милојице Гојковића, сарадња и дружење са пензионерским организацијама из других општина и обила-

зак знаменитости Србије биће настављени и у наредном периоду. Ивањички пензионери сваког месеца путују по Србији и друже се са пријатељима, а

били су у гостима и код пензионера Бијељине, у Републици Српској.

Удружење најстаријих Ивањичана, које је основано 1967.

године, у свом саставу има и двадесет месних организација на подручју општине у којој живи близу 7.400 пензионера свих категорија. Њихова активност је усмерена, између осталог, и на набавку меда и осталих прехранбених производа и огрева. Значајно је и пружање помоћи материјално угроженим члановима, углавном путем пакета са намирницама. Један број најстаријих становника ивањичке општине сваке године користи повољности за бесплатан опоравак у бањама.

Протеклих година Удружење пензионера у Ивањици појачало је активности, а међу приоритетним задацима је учлањивање нових чланова и осигуравање свих пензионера.

М. Павловић

ЗРЕЊАНИН

Девета Штрудлијада

Мирис мака, сира, вишања, јабука, сувог грожђа, рогача из 106 банатских штрудли које су умесили инвалиди рада на својој деветој Штрудлијади ширио се, 19. новембра, зрењанинским хотелом „Војводина“.

Према речима Стевана Радишића, председника зрењанинске организације СИР-а, овој већ традиционалној манифестацији присуствовало је око 270 инвалида рада из целог Баната. Драги гости били су им и Гордана Чомић, потпредседница Скупштине Србије, Бранка Љиљак и Мехо Омеровић, народни посланици, Мирослав Васин, покрајински секретар за рад, запошљавање и равноправност полова, Тања Дуловић, начел-

ница Средњобанатског округа, др Милета Михајлов, градоначелник Зрењанина, Милан Звекић, директор зрењанинске Филијале Републичког фонда ПИО и покрајински посланик, и Станко Нимчевић, члан републичке и председник Градске организације СИР-а Суботица.

На опште изненађење, на деветој банатској Штрудлијади победо је мушкарац – Сретен Ђурић из Вршца, а одмах за њим по кулинарском умећу у мешењу ове послестице пласирала се Соња Бабић, Зрењанинка из месне заједнице Доља – Црни шор, док је треће место заузела Милица Варадинац из Елемира. Сви они су награђени бесплатним седмодневним боравком у бањи.

У програму ове манифестације учествовали су чланови КУД ГИК „Банат“ и хор жена „Граднулички бисери“.

М. М.

СВРЉИГ

Изабран секретар удружења

После шест месеци рада без секретара, Извршни одбор Удружења пензионера општине Сврљиг (присуствовало је девет чланова), 24. новембра ове године, једногласно је за новог секретара изабрао Топлицу Ђорђевића. На истој седници разговарало се о наредним активностима пензионера. Тренутно се обилазе месне организације и разговара о свим питањима од интереса за чланство. Пензионери су се активно укључили у прикупљање потписа, петиције за расписивање референдума који се односи на приватизацију јавних комуналних предузећа и давање у закуп и концесије комуналних делатности. У току су и припреме за божићне и новогодишње празнике.

С. Ђ.

СМЕДЕРЕВСКА ПАЛАНКА

Набавка огрева за следећу годину

Руководство општинске организације пензионера Смедеревске Паланке за своје чланове већ увелико набавља огрев за следећу грејну сезону.

– Наши чланови уписују угаљ „костолац“ и „колубару“, по цени од 5.500 динара за тону. „Бановићи“ коштају 12.000 динара по тони, док је „сушена колубара“ 11.200 динара. Такође смо обезбедили и угаљ „дунавац“, по 5.700 динара за тону, а

Слободан Б. Панџић

пензионери огрев могу отплаћивати у десет рата. Ових дана смо почели да уговарамо и набавку дрва, и то буковине и церовине. Рок за испоруку угља је август наредне године – каже Слободан Б. Панџић, председник паланачких пензионера.

Иначе, поред набавке огрева, у току су и припреме за дочек Нове године, а домаћин овогодишње прославе биће Актив жена месног одбора пензионера месне заједнице „Доњи град“.

Сл. К.

КИКИНДА

Викенд на Златибору

Општинска организација инвалида рада у Кикинди уприличила је продужени викенд на Златибору за 21 члана. Током три дана Кикинђани су посетили Мокру гору, Шарганску осмицу, Дрвенград, Беле воде, цркву Светог Јована и Кремна. Занимљиво је било и разгледање етно-села Сирогојно, Стопића пећине и Рожанства.

Рекреативне активности инвалида рада у Кикинди су развијене. Ове године су посетили и манастире на Фрушкој гори, Палић и дворац Дунђерски код Новог Бечеја.

С. З.

НИКОЛИЧЕВО

Пензионери основали „Тиквијаду“

У зајечарском селу Николичево успешно ради месна организација пензионера која окупља осамдесетак чланова. Вредни мештани стижу да се под старе дане баве пољопривредом, али и да путују Србијом обилазећи историјске знаменитости.

У последње време били су врло активни у организовању екскурзија: боравили су на „Купусијади“ у Мрчајевцима, обишли су Ђавољу варош, посетили Ђердап и Кладово, бању Ждрело код Жагубице и Ниш.

Пензионерски брачни пар, Даница и Сергеј Кржановић, из Николичева, били су домаћини прве тимочке „Тиквијаде“, коју су организовали у свом дворишту. Кржановићи су у Николичеву уредили сеоско домаћинство са етно збирком, а на отварању нове манифестације тиква је представљена

као бренд села, о чему је говорио Дејан Крстић, етнолог из Зајечара.

– Веома сам захвалан мојим „колегама“ на постигнутим резултатима, и у развоју пољопривреде, и у неговању других активности. Планирамо активирање месног КУД-а „Врело“, а желимо и да потенцијале Николичевске бање искористимо за развој сеоског туризма – каже Братислав Ђорђевић, председник Месне организације пензионера. **М. С.**

БЛАЦЕ

Златна свадба четврти пут

Блачани негују лепе вредности. Тако су крајем године, по традицији, организовали Златну свадбу, четврту по реду.

Ради се, наимае, о брачним паровима који су се у овој топличкој општини венчали давне 1961. године и прославили пола века заједничког живота. Ове године на прослави се појавило 17 парова.

Циљ нам је био да овом и сличним манифестацијама афирмишемо институцију брака и промовишемо га у време када млади све чешће избегавају да стану на „луди камен“, кажу у Културном центру „Раде Драинац“ који, заједно са општином Блаце, организује ову манифестацију.

А заједнички рецепт свих ових парова за вишедеценијски брак и хармоничан живот своди се на три речи: љубав, разумевање и толеранција. **Ж. Д.**

ВРАЊЕ

Клуб пензионера Симпо

Недавно је за своје чланове клуб пензионера Симпо организовао пут у Пролом бању. Много пута до сада екскурзије је помагао и синдикат Симпа, а овај пут су гости посетили и Симпо-Шик, предузеће које је врањска компанија „подигла“ на ноге. Одушевљени пријемом, гостопримством и изгледом предузећа, пензионери су се осећали као код куће.

– Желимо да захвалимо свима, одушевљени смо што нас компанија није заборавила – рекао је Сотир Трајковић, први човек Клуба пензионера. **Р. С.**

ПИШИТЕ НАМ

Драги читаоци,

Ово је простор намењен Вашим писмима. Пишите нам шта Вам се у нашем и Вашем листу допада, а шта би могло да буде боље, шта бисте волели да прочитате или да саопштите другим читаоцима.

Адреса је Булевар уметности 10, 11070 Београд, или електронском поштом, на glasosiguranika@pio.rs

Како се израчунава просечна зарада

Ево, да вам напишем, драги моји, једно писмо о томе шта ми се допада у вашим новинама. Допадају ми се рубрике Истраживања, Пензионерски кутак, Култура и традиција и оне које говоре о положају старих.

Али, имам и једно питање. Пошто ја нисам пензионер, него сам из радничке класе, радим као спремачица у болници, у Лазаревцу, занима ме како добијате и сабирате плату па испадне да је

просечна зарада у Србији 38.167 динара. Ја радим 14 година а моја плата је 18.300 динара. Колико у целој Србији има нас који примамо овако малу плату и како ми да живимо од тог примања? А исто тако и пензионери који примају 14-15 хиљада месечно? Тешко је и њима, али и нама који радимо. Ако можете, одговорите ми.

Весна Андрић,
Лазаревац

Одговор: Ми не израчунавамо просечну плату већ само преносимо званичне податке које објављује Републички завод за статистику. Нисмо упознати са методологијом коју они користе за израчунавање просечне зараде.

Редакција

Некад и сад

Радничка зарада

Закон о осигурању радника одмерава приносе и потпоре на основу стварне редовне зараде осигураника у готовом новцу и у нарави; зарада у нарави рачуна се према табели новчаног еквивалента; зарада кућне послуге, послуге у гостионама и још неких врста радника категорисана је унапред према месту и врсти службовања. Радници се разврставају на основу стварне зараде у 12 надничних разреда, најнижа зарада сваког разреда важи као обезбеђена зарада, највиша осигурана зарада одређена је у Закону са двоструком просечном обезбеђеном зарадом те се може наредбом мењати; она износи 48 динара дневно или 24 француских франка. С обзиром на садањи састав надничних

разреда може се узети да је у границама максималне зараде просечно осигурано 90 посто фактичне зараде.

(Осигурање радника у Краљевини Југославији, Загреб, 1937)

Плате у Србији

Просечна нето плата у Србији исплаћена за октобар износила је 38.167 динара, што је реално за 1,9 одсто и номинално за 1,5 одсто мање него у септембру. Према даљим наводима Републичког завода за статистику, октобарске зараде су у просеку реално за два, а номинално за 10,9 одсто више него у истом месецу лане. Гледано по општинама и градовима Србије, у септембру је највиша просечна плата била у Косјерићу – 59.126, Сурчину – 58.592 и Лајковцу – 54.880 динара. Београд, посматрано збирно, има просек од 48.374 динара, а међу општинама предњачи Нови Београд, где су запослени просечно зарадили по 60.050 динара. Најнижа зарада исплаћена је у Љигу, само 15.162 динара, док су житељи Беле Паланке зарађивали просечно 20.994 динара. У истом месецу, најбоље плате примили су запослени у ваздушном саобраћају с просеком од 73.275 динара. Следе запослени у нафтној индустрији са зарадом од 72.055, док су у дуванској индустрији зарадили око две хиљаде мање. Скоро четири пута мање од просека ваздухопловаца зарађују радници у преради дрвета – 19.643 динара и конфекционари – 20.758, док обућари у просеку зарађују 22.227 динара.

J. O.

Накнада преко центра за социјални рад

? Драган Стојановић, Власотинце: Имамо сина коме је 46 година. Он је остварио право на инвалидску пензију, као и на новчану накнаду за негу и помоћ другог лица јер болује од церебралне парализе, има инвалидност од 80% и неспособан је за рад. Да ли моја супруга у вези са овим има право на неку новчану помоћ, с обзиром да нема ни дана радног стажа, а има 67 година живота?

Одговор: За наведено право Ваша супруга треба свакако да се обрати надлежном центру за социјални рад. Из Вашег писма би се рекло да она испуњава услове за добијање накнаде као родитељ који се више од 15 година старао о своме детету које је од рођења с инвалидитетом. Такође, Ваша супруга има довољно година живота,

тј. старија је од 60 година, да би могла да оствари наведену накнаду. Неопходно је и да је дете остварило право на увећани додатак за негу и помоћ другог лица (Закон о социјалној заштити, члан 94, став 1). У сваком случају, захтев са свом потребном документацијом поднесите надлежном центру за социјални рад.

Уплата по члану 15

? Јанко Јанковић, Врбас: Радио сам 28 година у шећерани и имао сам око 50.000 динара плату. Напустио сам посао, не поседујем земљу ни некретнине, а за живот зарађујем као препродавац воћа на пијаци. Да ли ја као физичко лице могу да уплаћујем допринос и који би то износ био на 50.000 динара колика ми је била и плата? Приликом обрачуна пензије, када будем стекао право, који износи улазе у обрачун за пензију?

Одговор: Као лице ван осигурања можете да уплаћујете допринос за признавање стажа осигурања по чл. 15 Закона о ПИО. У том случају можете изабрати једну од тринаест понуђених основица на коју бисте уплаћивали допринос у висини 22% те основице. Ова врста осигурања подразумева само пензијско осигурање, а не и здравствено. Изабрана основица се више пута годишње мења, што значи да би требало да пратите ове промене ради

правилне уплате доприноса. Измене не значе увек само повећање основице, већ може доћи и до њеног смањења. Када будете остваривали право на пензију, обрачунава Вам се тачан износ уплаћене основице који се на годишњем нивоу пореди са просечном зарадом у Србији и на тај начин се израчунава прво годишњи лични коефицијент за годину у којој је вршена уплата, па касније лични коефицијент од кога зависи висина пензије.

Инвалидска пензија од 50 одсто

? Мирко Ђаковић, Житиште: Рођен сам 19. 12. 1947. године и имам 34 године радног стажа. По основу преостале радне способности, 30. 10. 2004. сам остварио право на инвалидску пензију у висини од 50%. У решењу које сам добио написано је да инвалидску пензију од 50% могу користити најдуже до 9. 4. 2008. године, јер право престаје са даном испуњења услова за старосну или инвалидску пензију. Међутим, у Филијали Зрењанин не признају овај датум – 9. 4. 2008. за старосну пензију, правница ми је рекла да то више не важи. Пошто од тога живим, молим Вас да ми одговорите која су моја права.

Одговор: Вама је право на накнаду у висини 50% инвалидске пензије признато 2004. године када је још важио пропис по коме се ово право ограни-

чавало до 9. 4. 2008. године, тј. до истека пет година од дана ступања на снагу Закона о ПИО од 9. 4. 2003. године. Оно што је битно да знате јесте да би по

ВИ ПИТАТЕ „ГЛАС ОСИГУРАНИКА“ ОДГОВАРА

Весна Вићентијевић

Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање

том пропису ово право било обустављено са 9. 4. 2008. године независно од тога да ли сте до тада испунили или не услов за неку од пензија. Ви до данас нисте испунили ни један услов, ни за старосну ни за инвалидску пензију, тако да бисте по том пропису Ви данас били без икаквих примања. Међутим, из-

менама Закона о ПИО које су ступиле на снагу 1. 1. 2006. године ово ограничење је укинато, с тим да се право продужава до испуњења услова за неку од пензија. Уколико не испуните услов за инвалидску пензију, ову накнаду ћете примати до 65 година живота јер тек тада стичете услов за старосну пензију.

Услов за пуну пензију

? Зорица И., Београд: У „Гласу осигураника“ бр. 21, од 15. 11. 2011, у тексту „Довољан један услов за пензију“, наведено је да ће се „... године живота и стажа осигурања постепено подизати од 2013. за остварење права за пуну старосну пензију“. Интересује ме колико ће се од 2013. године повећавати године живота и радног стажа за остваривање права на пуну старосну пензију, на годишњем нивоу, за мушкарце.

Одговор: Одговор у „Гласу осигураника“ односио се на осигуранике жене, а што се тиче осигураника мушкараца, за њих се 40 година стажа осигурања не мења као услов за пуну старосну пензију. Међутим, године живота се мењају већ од 2011, па је сада потребно минимум 53 године и

4 месеца живота. Сваке наредне године ова старосна граница се подиже за по четири месеца до 2019, када старосна граница почиње да се подиже за по шест месеци – до 2023, тако да ће те, 2023. године бити потребно 58 година живота за осигураника мушкараца и жену.

Словеначка пензија

? Злата Грнча, Падина: Запослена сам у центру за социјални рад. Следеће године ћу напунити 60 година живота. Од 4. 1. 1977. до 31. 8. 1984. године била сам запослена у Словенији и прибавила сам уверења да ми је за тај период признат стаж и уплаћени су доприноси. С обзиром на то да имамо споразум са Словенијом, молим Вас за одговор да ли ћу ја моћи да идем идуће године у пензију или можда не испуњавам услов за остваривање права на сразмерни део словеначке пензије јер се бојим да ће ми пензија бити ниска само на основу нашег стажа.

Одговор: Не би требало да буде сумње да ћете идуће године, када навршите 60 година живота, моћи да остварите део старосне пензије по стажу који сте навршили у Србији. Међутим, по садашњим прописима у Словенији, услов за остваривање права на старосну пензију за осигураника жену је 61 година живота

и минимум 15 година стажа осигурања. То значи да словеначка пензија не може бити самостална, већ сразмерна, као и да је не можете остварити пре него што навршите 61 годину живота. Ово, наравно, све под условом да се у међувремену не промене услови за одлазак у старосну пензију у Словенији.

СКАНДИНАВКА

АУТОР: ЛОВЧИЋ	ПРЕДНОСТ, ПРИМАТ	УГОСТИ- ТЕЉСКИ ОБЈЕКТ	ОСМОУГОНИК	ОЗНАКА СЛОВЕНИЈЕ	ПЛИТКА ПОСУДА, ТИГАЊ	ВРСТА ГОРКОГ ЛИКЕРА	СУДАР КУЛИ КОД БИЛИЈАРА
НЕОБРАЗОВАН ЧОВЕК							
ЈАВНО ОГЛАШАВАЊЕ РОБЕ							
ИСКРЦАВАЊЕ РОБЕ							
ИМЕ ВАЈАРА ЛОГА				ВРСТА ПАПАГАЈА МУШКО ИМЕ			
РОГАТА ОВЦА					МЕРА ОТПОРА СТРУЈЕ СТ. ГОЛМАН, БЛАГОЈЕ		
КАВКАСКИ ГОРШАЧКИ НАРОД, ОСЕТИ						ОЗНАКА БЕЛГИЈЕ ПОВОРКА КАМИЛА	
ИМЕ БАРАКТАРА РАЈИЋА							
ИМЕ РАНИЈЕ ГЛУМИЦЕ БЛАЈТ			ПОЉСКИ ФУДБАЛСКИ КЛУБ ЦЕНТАР				
ОЗНАКА ЗА ТОНУ		ФИЛМСКА ЗВЕЗДА БРАЧНЕ ЗАЈЕДНИЦЕ					НАВОД ИЗ КЊИГЕ
ГЛАС ОСИГУРАНИКА	БРАТ ОДМИЛА УКРШТЕНО СНОПЉЕ						
НЕКОЛИКО ДАНА ОКО СВЕТОГ ИЛИЈЕ							
ПОСАО				ЈЕДИНИЦА ЗА СНАГУ УЛОВ ТУНА			
ПРИПАДНИК НОМАДСКОГ НАРОДА У ИРАНУ					НАТРИЈУМ ХОТЕЛСКИ РАДНИЦИ		
НОРМАЛНА НАПЕТОСТ МИШИЋА						ОЗНАКА ЗА ТЕМПО ВРСТА ГУШТЕРА	
РУСКИ ДИПЛОМАТА, СЕРГЕЈ							ГРОБНА ЈАМА
ОЗНАКА НИША			АВАР ЛАТИНСКА УПИТНА ЗАМЕНИЦА				
ОЗНАКА АУСТРИЈЕ		ЖЕНСКО ИМЕ 28. И 20. СЛОВО					
ГЛАС ОСИГУРАНИКА	ВРСТА ПТИЦЕ ОЗНАКА ЗА КАРАТ						
ОКУКА НА ПУТУ							

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА: мастикс, антимон, Протина, Караташ, ораница, ва, ир, а, старт, црт, тар, армија, Атал, кј, јонатан, Амати, о, Тица, ос, ор, раст, л, самт, аматери, Ханибал, рк, ави, степ, аћ

Дејан Патаковић

Лековите мисли

Једном бизнисмену тону лађе, па је одлучио да купи авио-компанију.

Он живи од лепих и ружних речи. Издаје и штампа речнике.

Одело ми је као буџет за образовање. Тесно скројено.

Да смо богати парама као програмима, где би нам био крај!

Мрзим неправду, али од правде се, бар за сада, слабо живи.

Појединци су веома уморни. Не могу да оду чак ни са – положаја.

Кад тиква дође на руководећи положај, најбоље пролазе – празна обећања.

Нисам успео да погледам истини у очи. Неко ју је „нашминкао“!

Неки би и песницама да докажу да је код нас – демократија.

Пошто је народу живот црно-бели, одлучили су и даље да га фарбају.

Дажбине су нам као теретни воз. Никад краја!

Душан Старчевић

Миленко Косановић

Да ли сте знали ...

– да је прошла зима, коју је већина метеоролошких центара најављивала као натпросечно топлу, била једна од најхладнијих у историји? У граду Хоседа-Хард, у

Русији, забележено је чак $-56,4$ °Ц, што је друга најнижа температура икад измерена на европском континенту.

– да је подручје у коме се поменути град налази познато под називом „европски пол хладноће“ јер је ту измерена и најнижа температура икад забележена у Европи? Овде је 31. децембра 1978. измерено $-58,1$ °Ц.

– да је прошла зима и у Србији била најснежнија и најдужа у последњих 25 година? Пало је дупло више снега од просека за наше крајеве и забележено укупно 13 дана у којима температура није прелазила нулу.

– да је најнижа температура од $-39,5$ °Ц у Србији измерена 13. јануара 1985. у Карајукића Бунарима, на Пештерској висоравни?

– да је званични рекорд у висини снега у Београду измерен 3. фебруара 1966. године? На мерном месту на Врачару висина снега била је 80 цм.

– да су редовна метеоролошка мерења код нас започета још 1. јануара 1848. године, у Београду, када је Владимир Јакшић, професор Лицеја, на

свом имању на Сењаку почео редовно да контролише температуру, влажност, падавине, ветар и ваздушни притисак? Већ 1857. године у 27 градова тадашње Србије почела је са радом добро организована мрежа метеоролошких станица, у то доба најбоља у Европи.

– да је у истраживачкој станици Восток, 21. јула 1983. године, измерена најнижа забележена температура на Земљи од $-89,2$ °Ц? Ста-

ница Восток се налази изнад највећег субглацијалног језера на свету, које лежи 4.000 м испод површине антарктичке ледене плоче и заузима 14.000 квадратних км.

– да су Ескимски из села Кивалина на Аљасци, које тоне у поларно море, тужили 24 мултинационалне компаније и енергетска предузећа тражећи огромну одштету због тога што сваке године у ваздух избацују милионе тона отпадних гасова и тако подстичу глобално отопљавање?

Молим за реч

Политичаре стално прате телохранитељи. Да ли они штите политичаре од народа, или народ од њих?

Привреда нам је на издисају. Седнице владе требало би да почињу минутом ћутања.

Сад нам сви обећавају метро. Једног дана сви Срби ће живети у подземљу.

Половина Кинеза се због лоше продаје иселила из Београда. Блок 70 има да промени име у Блок 35.

Кад су чули предлог да се повећа порез на луксуз, пензионери су одбили да приме октобарску повишицу од 1,2 одсто.

За месец дана, посланици су у Скупштини појели 1.500 килограма меса. Убудуће би у парламент требало примати само вегетаријанце.

У Београду има више слепих мишева него врабаца. Нема места паници. Кад прогледају, и они ће отићи из Србије.

Породилишта су легло корупције. Драге бебе, ако хоћете да дођете на свет, има вала и да платите.

Српско-црногорски бракови су у кризи. Супружници се више не љубе јер имају проблема с језиком.

Дејан Патаковић

Зачин

Свако јело је укусније кад је зачињено глађу.

Пензија стиже редовно. Толико је то ситна пара за државу.

Кад сам ја био млад, била су то стара добра времена!

Не волим новац. Далеко од очију, далеко од срца.

Тешко је утврдити тачан број неписмених јер они не знају ни математику.

Поштујемо своју традицију. Нас европски стандард не занима.

Завидим онима који користе изреку „Моја кућица, моја слободница“. Ја још робујем као подстанар.

У играма на срећу мени увек западне само игра.

Мито се даје само ономе ко има велику плату.

Пошто су нас свели на најмању меру, узели су нам и њу.

Имам складан живот. Нити ми шта притиче, нити ми шта претиче.

Милен Миливојевић